

2-3 Czerwca, Poznań

Wydział Nauk Społecznych UAM

PSYCHOZJUM

I ogólnopolska konferencja

kół nauk psychologicznych

Księga abstraktów

Sponsorzy

Psychologia-
Społeczna.pl

FORUM
AKADEMICKIE

Patronat

Prorektor ds. studenckich UAM prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Dziekan Wydziału Nauk Społecznych UAM prof. UAM dr hab. Jacek Sójka
Dyrektor Instytutu Psychologii UAM prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański

Przewodniczący konferencji: dr Dariusz Drążkowski

Przewodnicząca komitetu naukowego: dr hab. Katarzyna Adamczyk

Członkowie komitetu naukowego:

prof. UAM dr hab. Łukasz D. Kaczmarek

dr Dariusz Drążkowski

dr Paweł Kleka

dr Łukasz Przybylski

dr Joanna Urbańska

Organizatorzy:

dr Dariusz Drążkowski

mgr Krzysztof Piątkowski

Karolina Borowiak

Magda Chelmicka

Anna Dydio

Aleksandra Frydrysiak

Amelia Kłunejko

Klaudia Komar

Damian Kordyla

Klaudia Kwiatkowska

Ewelina Mischczak

Oliwia Mochalska

Aleksandra Skiba

Urszula Skorodziło

Kinga Taflńska

Radosław Trepanowski

Redakcja:

Aleksandra Jakóbek

Amelia Kłunejko

Agata Tomczyk

Opracowanie i skład

w systemie L^AT_EX:

Aleksandra Jakóbek

Amelia Kłunejko

Agata Tomczyk

Spis treści

SOBOTA	6
Zachowania afiliacyjne w bliskich związkach	7
<i>Aleksandra Krystijan, Adamina Alabrudzińska, Julia Michalak, Maria Urbańska, Zofia Burman, Wiktoria Goszczyńska, Nikola Szygenda, dr hab. Lucyna Bakiera</i>	
Pozabezpieczony styl przywiązania oraz struktura osobowości a występowanie objawów psychopatologicznych	8
<i>Magdalena Liberacka, Joanna Lisińska, Ewelina Matuła, Katarzyna Zabielska, dr Ewa Wojtynkiewicz</i>	
Wpływ typu relacji łączącej sprawcę i ofiarę molestowania seksualnego na ocenę molestowania	9
<i>Monika Ganclerz</i>	
Lęk przed życiem w pojedynkę jako nowy konstrukt teoretyczny w badaniach nad związkami intymnymi	11
<i>Agata Celejewska, Joanna Kosińska, Martyna Palczewska</i>	
Lęk przed życiem w pojedynkę a płeć i status związku	12
<i>Anita Mamot, Klaudia Rodziejczak, Katarzyna Adamczyk, Aleksandra Skiba, Radosław Trepanowski</i>	
Efekt Wertera w czasach współczesnych	13
<i>Adrianna Fadrowska</i>	
Czy minuta spóźnienia to koniec świata? O wartości warsztatów międzykulturowych z perspektywy psychologicznej	14
<i>Wiktoria Moritz, Igor Ganowicz</i>	

1. Konferencja Psychozjum

Stereotyp Polaka a schemat Ja – My – Oni na podstawie forum dyskusyjnego o tematyce tożsamości kulturowej	15
<i>Jakub Gródecki</i>	
Związek Potrzeby Domknięcia Poznawczego z konserwatyzmem światopoglądowym – posrednicząca rola zaangażowania politycznego	16
<i>mgr Krzysztof Piątkowski</i>	
Związek pomiędzy narcyzmem i inteligencją emocjonalną, a uzależnienie od substancji psychoaktywnej	18
<i>Ewelina Matuła, Magdalena Szklarska, Anna Kasprzak, dr Ewa Wojtynkiewicz</i>	
Samoocena autentyczna. Autoafirmacja jako sposób modyfikacji samooceny	20
<i>mgr Magdalena Piosek, dr hab. Kinga Lachowicz-Tabaczek prof. UWr, prof. Irena Makower</i>	
Czy przeglądanie memów online może zmniejszyć prokrastynację?	22
<i>Marta Myszka, Kamila Woźniak, Kamila Czaja</i>	
Związek pomiędzy aktywnością fizyczną, a dobrostanem osób niepełnosprawnych fizycznie	24
<i>Ewelina Matuła, dr hab. Michał Ziarko</i>	
Terapia pisaniem – panaceum czy placebo?	26
<i>Żaneta Żaczek</i>	
Czy czerpiemy siłę z fikcji? – prężność psychiczna i czytanie	27
<i>Żaneta Żaczek, Sylwia Szczepaniak</i>	
Kształtowanie motywacji uczestnictwa w turystyce ekstremalnej za pomocą wirtualnej rzeczywistości – przykład spadochroniarstwa	28
<i>Marta Pilarczyk</i>	
Pytając o człowieka. Między psychologią a filozofią egzystencji	29
<i>mgr Marek Błaszczuk</i>	
Literacy breaks mirror invariance	30
<i>Kinga Izdebska</i>	

1. Konferencja Psychozjum

Pomiar strategii uczenia się języków obcych za pomocą kwestionariusza SILLS	31
<i>Klaudia Chmielewska, Magdalena Gimzicka</i>	
Kłamstwo – kto jest lepszy w jego rozpoznawaniu?	32
<i>Krystian Kuc</i>	
NIEDZIELA	34
Determinanty zachowań zakupowych młodych konsumentów wobec produktów marek własnych sieci handlowych w Polsce – wyniki badań eyetrackingowych i EEG	35
<i>dr inż. Urszula Garczarek-Bąk, mgr Aneta Disterheft</i>	
Jak na wyniki w testach matematycznych uczennic w wieku szkolnym wpływałoby marki Barbie?	37
<i>Ewelina Miszczak, Radosław Trepanowski, Klaudia Kwiatkowska</i>	
Auto-sterotyping in interaction with a member of opposite sex and preferences of male and female brands	38
<i>Radosław Trepanowski, Klaudia Kwiatkowska, Damian Kordyla, Magda Chelmiczka</i>	
Spostrzeganie społeczne osób noszących podróbki marek luksusowych	40
<i>Aleksandra Skiba, Oliwia Mochalska, Wiktoria Szkutnik, Maria Urbańska, Katarzyna Fąferek</i>	
Społeczna ocena atrakcyjności mężczyzn – próba rozróżnienia zarobków od luksusu	42
<i>Oliwia Mochalska, Aleksandra Skiba, Wiktoria Szkutnik, Maria Urbańska, Katarzyna Fąferek</i>	
Zaburzenia snu wśród studentów: związek z płcią, kierunkiem studiów i BMI	43
<i>dr Nadia Bryl, mgr Agata Szekięda, Katarzyna Kryszan</i>	
Jak zintegrować ujęcia literaturoznawcze i psychologiczne w badaniach marzeń sennych?	45
<i>Mateusz Kuźmik, Ewa Borkowiak</i>	

1. Konferencja Psychozjum

Trening za pośrednictwem gier na portalu Neurogra: wpływ na procesy poznawcze i codzienne funkcjonowanie osób po 60 roku życia	46
<i>mgr Agata Szekięda</i>	
Proces adaptacji kulturowej narzędzia psychologicznego na podstawie skali Rozważania Przyszłych Konsekwencji-14	48
<i>Aleksandra Frydrysiak</i>	
Konstrukcja i właściwości psychometryczne Kwestionariusza Wizji Własnego Rodzicielstwa – doniesienia wstępne	50
<i>mgr Kamil Janowicz, Katarzyna Strojna, Klaudia Bijak, Paweł Ciesielski, Anna Czerwińska, Marianna Górka, Marta Janiec, Daria Kostyk, Aleksandra Pompała, Małgorzata Rozmiarek</i>	
POSTERY	52
Media a obraz ciała - omówienie skuteczności interwencji profilaktycznych	53
<i>Michalina Łoś, Aleksandra Frydrysiak, Ewelina Matuła, Zuzanna Pawlak, Kinga Taflinńska, Kamila Czaja</i>	
Refleksja nad własnymi cechami i samoocena w okresie adolescencji	55
<i>Aleksandra Skotnik, Marta Kęsik, Natalia Szala</i>	
Osobowościowa charakterystyka osób uzależnionych od narkotyków	57
<i>Anna Kasprzak, Ewelina Matuła, Magdalena Szklarska, dr Ewa Wojtynkiewicz</i>	
W jaki sposób wymiar Ranności-Wieczności jest związany z nastawieniem do czasu	58
<i>Dominika Pruszczak, Maciej Stolarski</i>	
Biofeedback w terapii psychologicznej dzieci ze spektrum autyzmu	59
<i>Karolina Seredocha</i>	
Postawa twórcza a popełnianie błędów poznawczych	60
<i>Żaneta Żaczek</i>	
Anoreksja – problem XXI wieku	62
<i>Olga Roloff, Maja Krzyżanowska</i>	

1. Konferencja Psychozjum

Znaczne pogorszenie jakości życia jako powód depresji u pacjentów z Zespołem Przewlekłego Zmęczenia (CFS)	63
<i>Gracjan Róžański</i>	
Terapia psychologiczna jako pomoc przy przezwyciężaniu problemów codziennego funkcjonowania u pacjentów z Zespołem Przewlekłego Zmęczenia (CFS)	64
<i>Gracjan Róžański</i>	
Psychospołeczny prototyp sytuacyjny w piłce nożnej	65
<i>Łukasz Bojkowski</i>	
Związek wdzięczności i wsparcia społecznego wśród osób dorosłych	66
<i>Natalia Szala, Aleksandra Skotnik, Marta Kęsik</i>	
Wpływ stereotypów na funkcjonowanie osób z otyłością	68
<i>Maja Krzyżanowska, Olga Roloff</i>	
Konstrukcja i walidacja kwestionariusza Perfekcjonizmu w Sporcie	69
<i>mgr Wojciech Waleriańczyk</i>	
Wiedza studentów kierunków medycznych o chorobach psychicznych i całościowych zaburzeniach rozwoju – doniesienia wstępne	71
<i>mgr Inga Janik, mgr Martyna Maciejewska, mgr Agata Mularczyk, dr hab. n. med. Olimpia Sipak-Szmigiel prof. nadzw. PUM</i>	
A gdyby Barbie miała raka? – o zastosowaniu lalek w terapii	73
<i>Sylvia Włodarz, Natalia Krukowska, Radosław Trepanowski, Jan Gruszka</i>	
Technologie w neuronaukach – diagnoza i terapia urazów mózgu i ich następstw	74
<i>Kinga Taflńska</i>	
Intuicyjne odżywianie się jako innowacyjna metoda leczenia i prewencji otyłości oraz zaburzonych zachowań jedzeniowych	75
<i>Michalina Łoś, Aleksandra Frydrysiak, Kinga Taflńska, Ewelina Matuła, Zuzanna Pawlak, Anna Ardzińska</i>	

SOBOTA

Zachowania afiliacyjne w bliskich związkach

Aleksandra Krystyjan, Adamina Alabrudzińska, Julia Michalak, Maria Urbańska, Zofia Burman, Wiktoria Goszczyńska, Nikola Szygenda, dr hab. Lucyna Bakiera

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Instytut Psychologii

Afiliacja, ujmowana jako dążenie do bycia w bliskim kontakcie z drugą osobą (w aspekcie psychicznym i fizycznym) oraz poszukiwanie akceptacji, stanowi jedną z podstawowych potrzeb człowieka. Jej wyrazem są zachowania, które można określić zachowaniami afiliacyjnymi. W psychologii najczęściej kojarzone są one z zachowaniami przywiązaniowymi (Bowlby, 2007). Częstotliwość i intensywność zachowań przywiązaniowych jest największa w niemowlęctwie, ale nie zanikają one w kolejnych latach życia. W dzieciństwie zachowania przywiązaniowe kierowane są głównie do rodziców, w adolescencji w kierunku rówieśników, a we wczesnej dorosłości przede wszystkim wobec samodzielnie wybieranych osób, z którymi budowane są intymne więzi.

Osoby dorosłe, które funkcjonują w bliskich związkach, zarówno formalnych (małżeństwo), jak i nieformalnych (kohabitacja), czyli związkach będących świadomą i długotrwałą relacją diadyczną opartą na intymności, namiętności i zaangażowaniu, wyrażają potrzebę afiliacji w postaci działań przewidywalnych, zrutynizowanych, ale także zaskakujących i nieschematycznych. W referacie przedstawione zostaną wyniki badań eksploracyjnych poświęconych zachowaniom afiliacyjnym. Osoby dorosłe, funkcjonujące w związkach małżeńskich i kohabitacyjnych o różnym stażu, pytaliśmy o sposoby ujawniania miłości i bliskości.

Pozabezpieczny styl przywiązania oraz struktura osobowości a występowanie objawów psychopatologicznych

Magdalena Liberacka, Joanna Lisińska, Ewelina Matuła, Katarzyna Zabielska, dr Ewa Wojtynkiewicz

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Instytut Psychologii

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Instytut Psychologii

W obecnych czasach coraz więcej osób doświadcza różnego rodzaju objawów psychopatologicznych. Często związane są one z cierpieniem jednostki, a także powodują jej dysfunkcyjne funkcjonowanie na wielu różnych płaszczyznach życia. Badacze od lat poszukują zmiennych, które mogą wiązać się z wyższym poziomem objawów psychopatologicznych. Celem naszej pracy była analiza tego, czy styl przywiązania oraz tożsamość wiąże się z występowaniem objawów psychopatologicznych. Referat przedstawia wyniki badań własnych. Badania zostały przeprowadzone na grupie 120 osób, w której znalazło się 60 kobiet oraz 60 mężczyzn w wieku od 18 do 53 lat. Osoby badane wypełniły metryczkę dotyczącą danych demograficznych oraz trzy następujące kwestionariusze: kwestionariusz ECR-R, przeznaczony do diagnozowania modelu przywiązania osób dorosłych, kwestionariusza WKT, służący do pomiaru struktury tożsamości oraz kwestionariusza SCL-90, przeznaczony do pomiaru objawów psychopatologicznych. W badaniu podjęliśmy próbę weryfikacji hipotez dotyczących wyższego natężenia objawów psychopatologicznych u osób mających pozabezpieczany styl przywiązania oraz słabo rozwiniętą strukturę tożsamości pod względem: dostępności, specyficzności, wyodrębniania, spójności, stabilności oraz wartościowania.

Wpływ typu relacji łączącej sprawcę i ofiarę molestowania seksualnego na ocenę molestowania

Monika Ganclerz

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Badania wskazują, że niemalże co druga kobieta doświadczyła przemocy seksualnej w środowisku pracy w ciągu swojego życia (Charney, Russell, 1994). Molestowanie seksualne może mieć charakter nie tylko fizyczny, ale także słowny. To czy dane zachowanie powinno zostać uznane za przejaw molestowania seksualnego bywa często kwestią sporną. W takiej ocenie niemałą rolę odgrywa spostrzeganie odpowiedzialności po stronie sprawcy lub ofiary przemocy. Dotychczasowe badania dotyczące atrybucji winy w sytuacji molestowania seksualnego pokazały, że duże znaczenie odgrywa płeć osoby oceniającej (Rubin, Borgers, 1990). Kobiety znacznie częściej są skłonne przypisywać odpowiedzialność po stronie sprawcy. Natomiast mężczyźni wykazują większą skłonność do obronnej atrybucji na rzecz sprawcy. Ponadto konsekwencją molestowania seksualnego jest zmiana spostrzegania cech, jakie posiada ofiara molestowania (Marin, Guadagno, 1999). Do tej pory niezbadanym aspektem omawianego zjawiska pozostaje czy typ relacji łączący ofiarę i sprawcę (nieformalna vs. formalna wertykalna vs. formalna horyzontalna) ma wpływ na ocenę sytuacji molestowania.

Celem badania było sprawdzenie jak rodzaj relacji łączący sprawcę molestowania z jej ofiarą wpływa na atrybucję odpowiedzialności za molestowania oraz na ocenę molestowania seksualnego i cech przypisywanych ofierze. Ponadto w badaniu uwzględniono potencjalne czynniki moderujące testowane zależności: płeć biologiczną i psychologiczną oraz stereotypy płci. W badaniu online wzięło udział 367 osób (w tym 102 mężczyzn) od 18 do 57 roku życia ($M = 24.90$; $SD = 5.80$). Osoby badane zostały przyporządkowane do jednego z trzech warunków, w którym oceniały sytuację, w której mężczyzna wbrew woli kobiety kierował pod jej adresem komentarze z podtekstem seksualnym. Warunki różniły się między sobą relacją między kobietą a mężczyzną, który był jej sąsiadem (rela-

cja nieformalna), kolegą z pracy (relacja formalna wertykalna) oraz przełożonym (relacja formalna wertykalna). Uczestnicy badania oceniali ofiarę molestowania na wymiarach: moralności, sprawczości i towarzyskości.

Wyniki badania pokazały, że osoby badane oceniały w podobnym stopniu niezależnie od warunku badania, że to mężczyzna ponosi odpowiedzialność za zaistniałą sytuację. Natomiast osoby badane oceniły, że to zachowanie szefa w największym stopniu powinno zostać uznane za molestowanie zasługujące na karę, w porównaniu do zachowania kolegi z pracy i sąsiada. Ponadto podobnie jak we wcześniejszych badaniach, badani mężczyźni oceniali mniej surowo zachowanie mężczyzny niż badane kobiety. Szczegółowa analiza wykazała, że mężczyźni byli mniej surowi od kobiet wyłącznie w ocenie molestowania w relacji nieformalnej. Warunek badania nie wpłynął na ocenę moralności, sprawczości i towarzyskości molestowanej kobiety. Wyniki badania zostaną omówione w kontekście molestowania w miejscu pracy.

Lęk przed życiem w pojedynkę jako nowy konstrukt teoretyczny w badaniach nad związkami intymnymi

Agata Celejewska, Joanna Kosińska, Martyna Palczewska

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Instytut Psychologii

Celem naszego wystąpienia jest omówienie nowego konstrukt teoretycznego, jakim jest lęk przed życiem w pojedynkę (ang. *fear of being single*), który został wprowadzony do badań w roku 2013 przez Spielmann i współpracowników (2013). W naszym referacie o charakterze przeglądowym przedstawimy definicję lęku przed życiem w pojedynkę, odniesiemy go do teorii przywiązania oraz wskażemy na związki lęku przed życiem w pojedynkę z innymi konstruktami teoretycznymi (np. depresją, samotnością, potrzebą przynależności). Nasze wystąpienie będzie stanowiło próbę podsumowania wyników uzyskanych w dotychczasowych badaniach nad lękiem przed życiem w pojedynkę, wskazującymi, iż lęk przed życiem w pojedynkę jest predyktorem większej zależności w niesatysfakcjonujących związkach i mniejszego prawdopodobieństwa zakończenia niesatysfakcjonującej relacji, jak też stanowi czynnik nasilający tęsknotę za byłym partnerem/ partnerką oraz czynnik intensyfikujący ponawianie prób nawiązania z nim/nią relacji (Spielmann, MacDonald, Joel, Impett, 2016).

Lęk przed życiem w pojedynkę a płeć i status związku

**Anita Mamot, Klaudia Rodziejczak, dr hab. Katarzyna Adamczyk,
Aleksandra Skiba, Radosław Trepanowski**

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Instytut Psychologii

W naszym wystąpieniu zaprezentujemy wyniki badania, którego celem było określenie potencjalnych (1) różnic płciowych i różnic między osobami reprezentującymi odmienny status związku (tzn. osobami posiadającymi i nie posiadającymi partnera życiowego) w obszarze lęku przed życiem w pojedynkę oraz (2) zbadanie, czy istnieje efekt interakcyjny między płcią a statusem związku w zakresie lęku przed życiem w pojedynkę. W badaniu wzięło udział 238 osób w wieku 18 - 67 lat ($M = 25.74$, $SD = 7.82$), w tym 167 kobiet (70.20%) i 71 mężczyzn (29.80%). Osoby badane wypełniły *Fear of Being Single Scale* (FBS; Spielmann i in., 2013) w polskiej wersji językowej opracowanej przez Adamczyk (2017) oraz Kwestionariusz Danych Demograficznych. Przeprowadzone analizy ujawniły, iż kobiety doświadczały wyższego lęku przed życiem w pojedynkę niż mężczyźni, $F(1.237) = 4.58$, $p = 0.033$, $\eta^2 = 0.02$. Uzyskane wyniki wskazały na brak różnic w obszarze lęku przed życiem w pojedynkę między osobami posiadającymi i nie posiadającymi partnera życiowego, $F(1.237) = 1.13$, $p = .288$, $\eta^2 = 0.01$ oraz wykazały brak interakcji między płcią a statusem związku, $F(1.237) = 0.01$, $p = 0.925$, $\eta^2 = 0.00$. Wyniki badania sugerują istnienie różnic płciowych w zakresie lęku przed życiem w pojedynkę, ale z uwagi na dysproporcję w liczebności kobiet i mężczyzn w grupie osób badanych otrzymane wyniki należy interpretować z ostrożnością.

Efekt Wertera w czasach współczesnych

Adrianna Fadrowska

Uniwersytet w Białymstoku

Opublikowana w 1774 roku książka Johanna Wolfganga von Goethe „Cierpienia młodego Wertera” do dzisiaj cieszy się uznaniem – ma swoje miejsce nawet w spisie lektur dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Tragiczna postać Wertera jest znana każdemu z nas. Jego historia stała się niebezpieczną inspiracją dla wielu pokoleń młodych ludzi. Efekt Wertera to związek pomiędzy nagłośnieniem w mediach faktu popełnienia samobójstwa, a wzrostem liczby popełnionych samobójstw. To określenie po raz pierwszy zostało użyte przez socjologa Davida Phillipsa w 1974 roku. Czynniki, które skutkują skłonnościami samobójczymi wywodzą się również z dziedziny psychopatologii, genetyki, wczesnych doświadczeń życiowych, interakcji rodzinnych i społecznych, stresu, choroby fizycznej i neurobiologii. Wszystkie te kwestie bada ogólna i podobnie jak kognitywistyka, interdyscyplinarna nauka dotycząca problemu samobójstw – suicydologia, której temat niewątpliwie pojawi się w tej pracy, aby możliwe było przedstawienie Efektu Wertera z punktu widzenia różnych dziedzin. W swoim referacie chciałabym ukazać ogólny zarys oraz mało znane fakty związane z Efektem Wertera. Pragnę również przywołać wyniki badań dotyczących konformizmu informacyjnego w zakresie wymienionego wcześniej zjawiska.

Czy minuta spóźnienia to koniec świata? O wartości warsztatów międzykulturowych z perspektywy psychologicznej

Wiktoria Moritz, Igor Ganowicz

Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wraz z gwałtownym skokiem cywilizacyjnym i postępem globalizacji, wzrasta procent ludzi migrujących po całym świecie oraz zaludniających państwa całego globu. W obliczu takiej sytuacji stoi również Polska, która poprzez proces gwałtownych przemian staje się atrakcyjnym miejscem dla zagranicznych gości. Pojawia się zatem płaszczyzna, na której może systematycznie dochodzić do incydentów krytycznych, gdzie ścierają się często odmienne normy i cechy charakterystyczne dla kultur-matek, co z kolei może doprowadzić do powstania trwałego konfliktu kulturowego w subiektywnym odczuciu jednostki. Stąd rodzi się potrzeba narzędzia, które umożliwi dialog międzykulturowy w sytuacjach potencjalnie konfliktogennych. Jednymi z form, które ostatnio zyskują na popularności, dzięki swej skuteczności, są psychoedukacyjne warsztaty międzykulturowe. Celem wystąpienia będzie przedstawienie pojawiających się w literaturze polskiej metod warsztatowych dotyczących poszerzania kompetencji międzykulturowych. Owe metody warsztatowe przybliżone zostaną jako celowe działania oparte na bazie trzech etapów treningu kompetencji i komunikacji kulturowej wg Davida Pinto, modelu uczenia międzykulturowego Dharma Bawuka oraz modelu rozwoju wrażliwości międzykulturowej Janeta & Milтона Bennet. Jednocześnie zostanie zaprezentowany przykładowy wzór warsztatów prowadzonych w ramach edukacji nieformalnej przez organizację AFS Intercultural Programs, w celu ukazania najnowszych trendów w tej dziedzinie funkcjonujących w Polsce i na świecie, będących w ciągłym rozwoju jako odpowiedź na potrzeby zmieniającego się społeczeństwa.

Stereotyp Polaka, a schemat Ja – My – Oni na podstawie forum dyskusyjnego o tematyce tożsamości kulturowej

Jakub Gródecki

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wystąpienie dotyczyć będzie dynamiki przemian tożsamości, jakie następują w wyniku kontaktu imigrantów z polską kulturą. Zaprezentowane zostaną wypowiedzi imigrantów mieszkających w Polsce nie krócej niż trzy miesiące, obecnych na forum dyskusyjnym dotyczącym tożsamości kulturowej, które odbędzie się dwudziestego pierwszego maja. W oparciu o teorię zawartą w „Kulturowych ramach zachowania społecznego” P. Boskiego zostanie dokonana interpretacja odpowiedzi uczestników forum na pytania takie jak: „Z jakim obrazem Polski spotkałeś się przed przyjazdem?”, „Jak wyglądał Twój pierwszy kontakt z Polakiem/Polką w Polsce?”, „Jeśli zdarzyło Ci się być zupełnie niezrozumianym, mógłbyś/mogłabyś opowiedzieć nam o tej sytuacji?”. Zostanie omówiony wpływ stereotypu oraz efekt pierwszego wrażenia na relację przyjezdnych w stosunku do polskiej kultury. Opisane zostaną strategie tożsamości dla zachowania spójności w sytuacji imigracji, m.in. unikanie spostrzegania sprzeczności. Zostanie poruszone zagadnienie incydentu krytycznego i szoku kulturowego, zaistniałych przy bezpośrednim kontakcie. Podsumowanie dotyczyć będzie funkcjom społecznej kategoryzacji na Ja – My – Oni w odniesieniu do tożsamości zanurzonej w nowej kulturze.

Związek Potrzeby Domknięcia Poznawczego z konserwatyzmem światopoglądowym – pośrednicząca rola zaangażowania politycznego

mgr Krzysztof Piątkowski

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Instytut Psychologii

Potrzeba domknięcia poznawczego uznawana jest za współczesną konceptualizację zjawiska sztywności poznawczej. Autorzy tego pojęcia proponują traktować je jako niezależną od przekonań ideologicznych jednostki, formalną charakterystykę procesu konstruowania wiedzy o świecie społecznym. Badania wykazują jednak, że narzędzia służące do pomiaru Potrzeby Domknięcia, podobnie jak wcześniejsze testy proponowane do badania sztywności poznawczej, skorelowane są z miarami konserwatyzmu światopoglądowego. Może to prowadzić do dwojakich wniosków: albo konserwatyzm rzeczywiście związany jest z większą sztywnością poznawczą, albo narzędzie do pomiaru Potrzeby Domknięcia nie jest wolne od treści związanych z wyznawanym przez osobę badaną światopoglądem. W celu rozstrzygnięcia tego problemu przeprowadzono badania empiryczne mające na celu zbadać naturę stwierzonego empirycznie związku między konserwatyzmem a potrzebą domknięcia.

W badaniach poszukiwano czynnika zapośredniczającego związek miar poglądów politycznych oraz narzędzia do pomiaru sztywności poznawczej. Przy pomocy Skali Potrzeby Domknięcia Poznawczego w adaptacji Małgorzaty Kossowskiej, samoopisowych skal autoidentyfikacji poglądów politycznych, oraz autorskiego narzędzia do pomiaru zaangażowania politycznego przebadano grupę 94 osób. W badaniach potwierdzono istnienie związku między Skalą Potrzeby Domknięcia Poznawczego a miarą konserwatyzmu światopoglądowego ($r = 0.262$, $p < 0.05$). Stwierdzono również, że potrzeba domknięcia jest ujemnie związana z zaangażowaniem politycznym ($r = -0.284$, $p < 0.01$), oraz

że zaangażowanie to jest ujemnie skorelowane z miarą konserwatyzmu ($r = -0.355$, $p < 0.01$). Wykazano przy tym, przy pomocy analizy regresji, że czynnik zaangażowania politycznego jest moderatorem związku między potrzebą domknięcia poznawczego, a konserwatyzmem światopoglądowym ($F[2.90] = 5.566$; $p = 0.005$).

Związek pomiędzy narcyzmem i inteligencją emocjonalną, a uzależnienie od substancji psychoaktywnej

Ewelina Matuła, Magdalena Szklarska, Anna Kasprzak, dr Ewa Wojtynkiewicz

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Instytut Psychologii
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
Instytut Psychologii

Nasz referat prezentuje wyniki badań własnych dotyczących problematyki narcyzmu i inteligencji emocjonalnej w grupie osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych. Grupę badanych stanowiło czterdzieści pięć osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, w różnym wieku i z różnym wykształceniem. Dla porównania zebraliśmy równoliczną, dopasowaną demograficznie grupę kontrolną. Badani zostali poproszeni o wypełnienie baterii testów, w skład której wchodziły: Kwestionariusz PKIE do badania Inteligencji Emocjonalnej. Kwestionariusz NPI do badania Narcyzmu jawnego oraz Kwestionariusz HSNS do badania Narcyzmu ukrytego. Zebrane wyniki zostały poddane analizie statystycznej w programie SPSS.

Celem przeprowadzonych przez nas badań było sprawdzenie czy istnieją istotne statystycznie różnice pomiędzy osobami uzależnionymi od substancji psychoaktywnych i nieuzależnionymi w zakresie narcyzmu oraz inteligencji emocjonalnej. Ponadto chcieliśmy sprawdzić, czy długość uzależnienia wiąże się w jakikolwiek sposób z cechami narcystycznymi oraz z inteligencją emocjonalną osób uzależnionych.

Analiza wyników pokazała, że osoby uzależnione uzyskały istotnie statystycznie niższe wyniki w zakresie inteligencji emocjonalnej od osób nieuzależnionych, różnią się także poziomem narcyzmu ukrytego. W przypadku narcyzmu jawnego nie odnotowano różnic

istotnych statystycznie. Wykazano, że narcyzm, zarówno jawny, jak i ukryty, koreluje ujemnie z inteligencją emocjonalną, natomiast długość uzależnienia nie koreluje w sposób istotny statystycznie ani z narcyzmem, ani z inteligencją emocjonalną. Uzyskane wyniki zdają się potwierdzać założenie, że osoba wchodzi w uzależnienie z pewnymi pierwotnymi defektami w strukturze osobowości, a alkohol lub narkotyki mają za zadanie łagodzić pierwotne wobec uzależnienia problemy emocjonalne.

Samoocena autentyczna. Autoafirmacja jako sposób modyfikacji samooceny

mgr Magdalena Piosek, dr hab. Kinga Lachowicz-Tabaczek prof. UW,
prof. Irena Makower
Uniwersytet Wrocławski

Wciąż istnieje potrzeba poszerzenia naszej wiedzy o podnoszeniu autentycznej (zdrowej) samooceny. Osoby charakteryzujące się taką samooceną wykazują zgodność między rzeczywistymi uczuciami wobec siebie a pozytywnymi uczuciami względem siebie prezentowanymi publicznie (Fila-Jankowska, 2009). Zgodnie z teorią autoweryfikacji, osoby o niskiej samoocenie reagują negatywnie na pozytywne opinie na swój temat oraz na feedback dotyczący ich sukcesów lub akceptacji od innych. Istnieje nawet tendencja do efektu wręcz przeciwnego i wzrostu lęku w odpowiedzi na takie informacje (Marigold i in., 2007). Z drugiej strony osoby z niską samooceną generalnie odnoszą większe korzyści z autoafirmacji niż osoby o wysokiej samoocenie (np. McQueen & Klein, 2006). W niniejszym badaniu założono, że autoafirmacja wewnętrznych wartości powinna być bardziej korzystna dla osób z niską samooceną niż afirmacja zewnętrznych aspektów Ja, a zatem mogłaby zwiększyć ich aktualną samoocenę. Uczestnicy (N=180) mieli za zadanie przypomnieć sobie sytuacje z pamięci autobiograficznej – w tym celu zostali losowo przypisani do trzech warunków eksperymentu: autoafirmacji zewnętrznych aspektów Ja (przypomnienie sobie pochwały usłyszanej od innych, np. za wykonanie zadania), autoafirmacji wewnętrznych aspektów Ja (przypomnienie sobie sytuacji potwierdzającej swoje „prawdziwe Ja” za: Schimel i wsp., 2004) oraz grupę kontrolną. Zmiennymi zależnymi były miary samooceny jako stan – zarówno samooceny świadomej (Rosenberg’s Self-Esteem Scale, 1965), jak i samooceny ukrytej (Test Liter, Nuttin, 1985 i *Name Liking Measure*, Gebauer i wsp., 2008). Wyniki były zgodne z teorią autoweryfikacji - samoocena dyspozycyjna moderowała wpływ rodzaju autoafirmacji na poziom samooceny ukrytej w taki sposób, że osoby o niskiej samoocenie miały najwyższy poziom samooceny ukrytej

po autoafirmacji wewnętrznych aspektów Ja i najniższy po autoafirmacji zewnętrznych aspektów Ja. Wyniki te wskazują, że odpowiednia autoafirmacja może być obiecującą interwencją dla zwiększenia samooceny ukrytej u osób z niską samoocena.

Czy przeglądanie memów online może zmniejszyć prokrastynację?

Marta Myszka, Kamila Woźniak, Kamila Czaja

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Jednym z głównych mechanizmów związanych z powstawaniem prokrastynacji jest odczuwanie lęku, który jest efektem zbliżającego się deadline'u i zadań z nim związanych, których realizację odkłada się w czasie (Stober, Joormann, 2001). Prokrastynacja dostarcza natychmiastowych gratyfikacji, których źródłem są takie aktywności online jak przeglądanie tablicy na Facebooku, oglądanie filmików, czytanie portali informacyjnych, czy przeglądanie memów (Anderson, Steen, Stavropoulos, 2017). Te aktywności wpływają na odczuwanie pozytywnych afektów, ale wiążą się także z odkładaniem ważnych zadań na przyszłość, co długoterminowo jest szkodliwe dla osób prokrastynujących (Sirois, Pychyl, 2013). Dlatego osoby, które często prokrastynują, poprzez kompulsywne korzystanie z Internetu są bardziej narażone na przeżywanie stresu, lęku i depresji (Reinecke i in., 2016). Z drugiej strony, wyniki innych badań pokazują, że oglądanie „kotków w Internecie” wpływa na wzrost przeżywanych pozytywnych emocji i spadek przeżywanych negatywnych emocji (takich jak lęk i smutek) oraz może zwiększać motywację do podejmowania działań (Myrick, 2015). Na tej podstawie można przypuszczać, że pewne aktywności online mogą obniżać lęk, który jest jednym z kluczowych mechanizmów kompulsywnego korzystania z Internetu, i w efekcie mogą zmniejszać tendencję do dalszej prokrastynacji. Zakładamy, że aktywnością obniżającą lęk może być dla osób zmagających się z deadline'm przeglądanie memów, które w żartobliwy sposób pokazują, że problem prokrastynacji jest powszechny, a tym samym zmniejszają poczucie zagrożenia i lęku związanego z zadaniami do wykonania. Zaprojektowaliśmy badanie online, w którym osoby badane mające w najbliższym czasie do wykonania zadania związane z deadline'm zostaną losowo przyporządkowane do jednego z dwóch warunków badania: 1) przeglądania neutralnych memów (wybranych losowo); 2) przeglądania śmiesznych memów związanych

z prokrastynacją (wybranych w drodze badań przygotowawczych). Następnie wszystkie osoby badane ocenią stopień przeżywanego lęku, poziom negatywnych i pozytywnych emocji oraz stopień motywacji do wykonania zadań związanych z deadline. W efekcie oglądania memów związanych z prokrastynacją oczekujemy niższego poziomu lęku, poziomu negatywnych emocji oraz wyższego poziomu pozytywnych emocji i motywacji do wykonania zadań związanych z deadline'm, niż w grupie kontronej. W referacie zostaną omówione wyniki tego badania W kontekście zdolności do zarządzania własnym nastrojem i jego samoregulacji poprzez aktywności online.

Związek pomiędzy aktywnością fizyczną, a dobrostanem osób niepełnosprawnych fizycznie

Ewelina Matuła, dr hab. Michał Ziarko

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Instytut Psychologii

Referat prezentuje wyniki badań własnych dotyczących problematyki poczucia szczęścia u osób niepełnosprawnych, podejmujących aktywność fizyczną. Grupę badanych stanowiły 62 osoby niepełnosprawne fizycznie, w różnym wieku i z różnego charakteru niepełnosprawnością fizyczną (niepełnosprawność wrodzona, niepełnosprawność nabyta w dzieciństwie, niepełnosprawność nabyta w dorosłości), które podejmowały aktywność fizyczną. Dla porównania przebadana została grupa 52 osób niepełnosprawnych fizycznie nie podejmujących aktywności fizycznej. Badani zostali poproszeni o wypełnienie trzech kwestionariuszy: Skali Satysfakcji z Życia (SWLS), Skali Pozytywnego i Negatywnego Doświadczenia (SPIND) oraz Skali Prosperowania (*FlourishingScale*). Osoby badane dodatkowo wypełniły kwestionariusz osobowy, pozwalający określić poziom aktywności fizycznej, jak i charakter niepełnosprawności. Zebrane wyniki zostały poddane analizie statystycznej w programie SPSS. Celem przeprowadzonych badań było sprawdzenie czy istnieją istotne statystycznie różnice pomiędzy osobami niepełnosprawnymi aktywnymi fizycznie oraz osobami niepełnosprawnymi nieaktywnymi fizycznie w zakresie poczucia szczęścia. Ponadto sprawdzony został też wpływ charakteru niepełnosprawności na poczucie szczęścia u osób niepełnosprawnych.

Analiza wyników pokazała, że osoby niepełnosprawne fizycznie podejmujące aktywność fizyczną uzyskały wynik istotnie statystycznie wyższy od osób niepełnosprawnych fizycznie na skali prosperowania, służącej do pomiaru dobrostanu psychicznego. Natomiast na skali satysfakcji z życia oraz skali pozytywnego i negatywnego doświadczenia osoby niepełnosprawne aktywne fizycznie uzyskiwały wyniki wyższe, wskazujące na wyższy poziom poczucia szczęścia, jednak wyniki te nie były istotne statystycznie. Ponadto analiza

pokazała, że osoby z niepełnosprawnością wrodzoną uzyskały wynik istotnie statystycznie wyższy na skali prosperowania od osób z niepełnosprawnością nabytą w dzieciństwie oraz niepełnosprawnością nabytą w dorosłości.

Terapia pisaniem – panaceum czy placebo?

Żaneta Żaczek

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Instytut Psychologii

Od dawna znamy wartość klasycznej terapii twarzą w twarz. Wiemy także, że posiadanie zasobów społecznych jest istotnym czynnikiem w radzeniu sobie z problemami, stratą oraz traumą. Co w przypadku, jeśli nie mamy komu opowiedzieć o przykrych doświadczeniach lub nie chcemy tego robić? Okazuje się, że w takich sytuacjach zwykła kartka papieru może stać się naszym najlepszym przyjacielem. Opisywanie swoich uczuć związanych z trudnymi sytuacjami pomaga nie tylko poczuć się lepiej psychicznie, ale także fizycznie, co zostało udowodnione w badaniach naukowych.

Pisanie ekspresywne jak dotąd udało się ustalić, jest pomocne w radzeniu sobie z traumą i stratą. Przyczynia się do wzrostu odporności organizmu na przeziębienia i wirusy. Łagodzi doznania bólowe osób cierpiących na chroniczne dolegliwości z nim związane. Jest związane z szybszym znajdowaniem pracy przez osoby bezrobotne i zwolnione po wielu latach pracy na stanowisku z powodu tzw. „redukcji etatów”.

W wystąpieniu podane zostaną doniesienia z badań empirycznych dotyczących skuteczności zastosowania terapii pisaniem ekspresywnym. Omówione będą także przyczyny skuteczności oraz zalety i wady zastosowania tej formy terapii i metody jej stosowania. Wspomniane zostaną inne dziedziny w których pisanie ekspresywne jest pomocne, np. nauka. Wystąpienie będzie formą przedstawienia tematu wynikającego z analizy literatury. Przedstawione zostaną także planowane badania z wykorzystaniem tej metody.

Czy czerpiemy siłę z fikcji? – prężność psychiczna i czytanie

Żaneta Żaczek, Sylwia Szczepaniak

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Instytut Psychologii

Większość osób zauważa wiele korzyści z czytania książek. Wśród nich wymieniają poprawę nastroju, uspokojenie, naukę radzenia sobie z trudnościami oraz rozumienie innych ludzi. Zagłębiając się w historie opisane w książkach możemy nie ruszając się z fotela zwiedzić dalekie zakątki świata i przeżyć niezapomniane przygody. Z chwilą otwarcia książki stajemy się kimś innym, uciekamy w rzeczywistość bohaterów. Mamy możliwość popatrzeć na świat oczami innych ludzi, poznać ich wewnętrzny świat, odczuwać ich emocje. Książki stanowią „bezpieczną przystań” dla osób, które je czytają.

Prężność psychiczna to względnie trwała cecha osoby, która warunkuje proces elastycznej adaptacji do zmieniających się warunków otoczenia i wyzwań, jakie te zmiany ze sobą niosą. Osoby prężne psychicznie wykorzystują swoje zasoby wewnętrzne oraz szanse dostrzeżone w otoczeniu i wykorzystują je, aby lepiej poradzić sobie ze zmianami i wynikającymi z nich stresorami (Ogińska-Bulik, Juczyński, 2008).

W badaniu wzięły udział 53 osoby, 20 mężczyzn i 33 kobiety, w wieku od 19 do 75 lat, ze średnią 27 lat. Prężność psychiczną zbadano za pomocą Skali Prężności Psychiczej SPP – 25, N. Ogińskiej-Bulik i Z. Juczyńskiego. Pytania dotyczące czytania ułożono samodzielnie po wstępnych badaniach pilotażowych. Hipotezy o związku częstości czytania oraz ilości korzyści dostrzeganych w czytaniu z prężnością psychiczną nie potwierdziły się. Badanie wykazało natomiast interesujące związki poszczególnych podskal prężności z niektórymi korzyściami czerpanymi z czytania oraz sposobem percepcji i zachowaniami związanymi z czytaniem.

Kształtowanie motywacji uczestnictwa w turystyce ekstremalnej za pomocą wirtualnej rzeczywistości – przykład spadochroniarstwa

Marta Pilarczyk

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Celem referatu jest przedstawienie wyników eksperymentu z wykorzystaniem gogli VR, za pomocą których uczestników badania poddano symulacji skoku ze spadochronem. Na podstawie przeprowadzonego doświadczenia wskazane zostaną istotne przesłanki stosowania wirtualnej rzeczywistości w procesie kształtowania motywacji uczestnictwa w turystyce ekstremalnej oraz zachowań nabywczyczych potencjalnych turystów.

Uprawianie turystyki ekstremalnej nieodzownie wiąże się z uprzednim pokonaniem własnych lęków i obaw, a następnie ze sporą dawką adrenaliny, ryzyka i silnych emocji. Decyzja związana z podjęciem się tego rodzaju aktywności z pewnością nie należy do łatwych i zależna jest m.in. od motywów jakimi się kierujemy. Jednak motywy te często mają charakter nieświadomy, co oznacza, że nie zawsze jesteśmy pewni swoich motywacji do uczestnictwa w określonych aktywnościach. Co więcej, dopiero gdy spróbujemy, jesteśmy w stanie dowiedzieć się, czy „połknęliśmy bakcyła”, czy wręcz przeciwnie – już nigdy więcej tego nie powtórzymy.

Można przyjąć, że szybko rozwijająca się wirtualna rzeczywistość – czyli doświadczenie rzeczywistości w świecie pozarzeczywistym – ma szansę stać się rozwiązaniem tego problemu. Jak jest naprawdę? Czy przeżycie wirtualnego skoku ze spadochronem faktycznie może wpłynąć na wzrost zainteresowania prawdziwym doświadczeniem skoku?

Pytając o człowieka. Między psychologią a filozofią egzystencji

mgr Marek Błaszczuk

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Instytut Filozofii

W wystąpieniu podjęty zostanie problem ludzkiej egzystencji, który szczególnie dziś – w czasach naznaczonych postmodernistycznym rozchwianiem tradycyjnie rozumianych wartości, „destrukcją sensu”, „rozpadem podmiotu”, „śmiercią człowieka” i „śmiercią Boga” – wydaje się godny ponownego przemyślenia. Namysł nad „problemem człowieka”, jak można sądzić, domaga się bowiem rehabilitacji choćby z tego powodu, iż współcześnie coraz częściej mówi się o kryzysie ludzkiej tożsamości, jej „płynności”, a nawet jej zagubieniu. Celem przedłożenia będzie ukazanie specyfiki egzystencjalizmu jako prądu myślowego nad wyraz zatroskanego kondycją człowieka oraz problematyką jego bycia-w-świecie. Będziemy argumentować na rzecz tezy, iż egzystencjalizm – za prekursora którego powszechnie uznaje się Sørensa Kierkegaarda – jest nie tylko jednym z głównych nurtów dwudziestowiecznej filozofii europejskiej, lecz także nader inspirującą dziś orientacją psychologiczną (i psychoterapeutyczną). W wystąpieniu wskażemy bowiem na psychologiczne źródła (psychologiczno-filozoficzna twórczość S. Kierkegaarda, F. Nietzschego i F. Dostojewskiego, projekt „psychologii rozumiejącej” W. Diltheya i K. Jaspersa) oraz psychologiczne implikacje (m.in. V. Frankl, M. Boss, L. Binswanger, R. May, I. Yalom) filozofii egzystencjalnej, najczęściej niesłusznie utożsamianej jedynie z kręgiem Paryskiej Szkoły Filozoficznej.

Literacy breaks mirror invariance

Kinga Izdebska

Uniwersytet Jagielloński

Mirror invariance (also mirror generalization) refers to humans' intrinsic tendency to consider shapes, faces or objects as corresponding to the same object regardless of its orientation in space. Ventral visual system processes different retinal projections as referring to the same object and therefore, it facilitates view-invariant object recognition (Pegado, Nakamura, Cohen & Dehaene, 2011). Despite the undeniable benefits of this phenomenon, it has to be overcome during learning to read and write. It was demonstrated that children during the literacy acquisition show greater difficulty in recognizing letters such as “b” and “d” (Fernandes, Leite & Kolinsky, 2016). Moreover, some of the kids use mirror writing which is characterized by reversing letters (for review see: Schott & Schott, 2004). Full acquisition of literacy results in reorganization of cognitive skills (for review see: Dehaene, Cohen, Morais & Kolinsky, 2015), so that literate people are able to distinguish between mirrored letters.

Although writing and reading skills have been studied in the visual modality, study by de Heering, Collignon and Kolinsky (2018) showed for the first time that congenitally blind Braille readers, are also able to break mirror invariance. The results suggest that breaking mirror invariance is not limited to the visual modality and thus this process is modality independent.

Pegado et al. (2011) found that visual word form area (VWFA) underlies breaking mirror invariance in the visual modality. It has also been shown that in the congenitally blind individuals this brain region is cooped for reading Braille (Reich, Szwed, Cohen & Amedi, 2011). In the light of those results, the unanswered question is whether the VWFA in the blind may also be involved in breaking mirror invariance in the tactile modality.

Pomiar strategii uczenia się języków obcych za pomocą kwestionariusza SILLs

Klaudia Chmielewska, Magdalena Gimzicka

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Strategie uczenia się języka obcego (ang. *language learning strategies*, LLS) można zdefiniować jako czynności o charakterze mentalnym, bezpośrednio związane z regulacją procesu uczenia się języka obcego (Griffiths, 2013). Tradycyjnie uważa się, że dzięki nim nauka jest łatwiejsza, szybsza, przyjemniejsza i bardziej efektywna (Oxford, 1990, 2011, 2016). Wielu badaczy zauważa, że wykorzystywanie strategii pozostaje w bezpośrednim związku z osiągnięciami edukacyjnymi (Oxford 1990, 2011, 2016; Griffiths, 2003; Pawlak 2011), jednakże zdarzają się również głosy krytyczne, w tym zwłaszcza dotyczące teoretycznego umocowania konstruktów strategii oraz stopnia spełnienia kryteriów dobroci przez kwestionariusze służące do ich pomiaru (Dörnyei, 2003, 2005; Dörnyei i Ryan, 2015).

Najczęściej wybieranym narzędziem w badaniach LLS jest *Strategy Inventory for Language Learning* w wersji 7.0, opracowany przez R. Oxford (1990). Kwestionariusz mierzy częstotliwość korzystania z 6 skal strategii: (1) pamięciowych, (2) kognitywnych, (3) kompensacyjnych, (4) metakognitywnych, (5) afektywnych i (6) społecznych. Podział ten bywa jednak kwestionowany (Dörnyei, 2003; Woodrow, 2005), bądź modyfikowany (Oxford 2011, 2016), co z kolei wiąże się z właściwościami psychometrycznymi analizowanego narzędzia badawczego.

W celu prezentacji jego wad, zalet oraz sugerowanych modyfikacji, przybliżymy pokrótce wyniki badania przeprowadzonego przez Koło Naukowe *Good Language Learners* wśród studentów Wydziału Nauk Społecznych uczących się języka angielskiego jako języka obcego (Przybył i in., 2017). Zaproponujemy również w jaki sposób można potraktować problem dotyczący przyjętych skal kwestionariusza.

Kłamstwo – kto jest lepszy w jego rozpoznawaniu?

Krystian Kuc

Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

Celem przeprowadzonego badania było określenie, czy osoby odbywające karę pozbawienia wolności będą osiągały lepsze wyniki w ustalaniu co jest prawdą, a co kłamstwem. W badaniu wzięło udział 81 mężczyzn. Czterdziestu jeden z nich to osoby aktualnie przebywające w więzieniu, a 40 to grupa kontrolna składająca się z mężczyzn zamieszkujących tereny podmiejskie. Wiek osób badanych mieści się w przedziale od 21 do 61 lat, wiek średni wynosi 36 lat ($SD = 9.72$). Dwunastu badanych miało wykształcenie podstawowe, 14 gimnazjalne, 43 zawodowe, 12 średnie. Osoby badane w większości są wykształcone zawodowo. Czas odbywania wyroku wśród badanych trwa od roku do 10 lat ($M = 1.91$; $SD = 1.62$). W trakcie badania zebrano informacje dotyczące przyczyn odbywania kary, ale ze względu na brak istotności dla badania, nie zostaną dalej omówione.

Na potrzeby tego badania wykorzystano 10 filmów przedstawiających osoby wypowiadające się na różne tematy zgodnie z własnym poglądem oraz zmyślające odpowiedź. Zadaniem badanych było stwierdzenie kto kłamie, a kto nie, oraz oszacowanie, na ile badany jest pewny swojej odpowiedzi. Użyto również kwestionariusza wiedzy o wskaźnikach kłamstwa. Postawiono dwie hipotezy: ($H1$): Osoby odbywające wyrok będą osiągać lepsze rezultaty w wykrywaniu kłamstwa, niż zwykli ludzie. ($H2$): więźniowie posiadają większą wiedzę o wskaźnikach kłamstwa. Przeprowadzono analizę wariancji w schemacie powtórzonych pomiarów. Czynnikiem wewnątrzobiektywnym była szczerść (wskaźnik wykrycia kłamstwa oraz wskaźnik wykrycia prawdy), zaś czynnikiem międzyobiektywnym był wyrok (osoby osadzone w więzieniu i osoby przebywające na wolności).

Analiza wykryła istotne różnice pomiędzy pomiarami, efekt główny szczerości był istotny statystycznie, $F(1.79) = 4.387$; $p < 0.05$; $\eta_2 = 0.053$. Wykrywanie prawdy było łatwiejsze ($M = 0.45$; $SD = 0.23$) niż wykrywanie kłamstwa ($M = 0.37$; $SD = 0.23$). Wykazano efekt główny grupy istotny na poziomie tendencji, $F(1.79) = 3.579$; $p = 0.062$,

$\eta_2 = 0.043$. Osoby osadzone lepiej oceniły szczerłość niż grupa bez wyroku ($M = 0.36$; $SD = 0.2$, $p < 0.05$). Wykazano istotne statystycznie efekt interakcji obu czynników, $F(1.79) = 7.783$; $p < 0.01$; $\eta_2 = 0.09$. Analiza prostych efektów głównych wykazała, że osoby osadzone lepiej wykrywały prawdę ($M = 0,53$; $SD = 0.2$) niż kłamstwo ($M = 0.36$; $SD = 0.2$, $p = 0.001$). Wśród grupy kontrolnej nie ma wyraźnych różnic w trafności wykrywania kłamstwa ($M = 0.39$; $SD = 0.2$; $p = 0.6$) oraz prawdy ($M = 0.37$; $SD = 0.2$; $p = 0.6$). Obie hipotezy zostały odrzucone.

NIEDZIELA

Determinanty zachowań zakupowych młodych konsumentów wobec produktów marek własnych sieci handlowych w Polsce – wyniki badań eyetrackingowych i EEG

dr inż. Urszula Garczarek-Bąk, mgr Aneta Disterheft

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Czynniki determinujące zachowania konsumentów są od wielu lat istotnym nurtem badań nauk ekonomicznych. Obecnie zauważalny jest wzrost zainteresowania tą problematyką zwłaszcza w kontekście badań marketingowych oraz znacznie mniej popularnych na gruncie polskim – neuromarketingowych. Ze względu na fakt, iż tradycyjne metodyki badawcze umożliwiające pozyskanie faktów nie sprawdzają się przy subiektywnym ustalaniu uczuć, należy poszukać innych metod umożliwiających poznanie podświadomych potrzeb nabywców.

Głównym celem projektu badawczego jest identyfikacja czynników determinujących zachowania młodych konsumentów w procesie zakupu produktów marek własnych sieci handlowych w Polsce oraz określenie wpływu tych determinant na skuteczność realizowanych przez detalistów strategii marketingowych. Zawężenie obszaru badawczego do produktów marek własnych wynika z faktu, iż w społeczeństwie polskim dominuje przekonanie, iż produkty te charakteryzują się nie tylko niższą ceną, ale i gorszą jakością oraz złym wizerunkiem. Zidentyfikowanie determinant wychodzących poza deklaracje klienta pozwoli na dokładniejsze poznanie jego prawdziwych potrzeb i oczekiwań, a dzięki temu przygotowanie bardziej atrakcyjnej oferty.

Za pomocą śledzenia pracy mózgu (a zatem analizy fal mózgowych) oraz śledzenia ruchu gałek ocznych można określić wpływ procesów zachodzących w podświadomości jednostki na jej zachowania konsumenckie. Poznanie wpływu bodźców występujących na poziomie neurologicznym, nieuświadomianych sobie przez człowieka, umożliwia zbadanie

jego reakcji na działania marketingowe. Według Zaltmana aż 95% procesu myślowego przebiega w podświadomości, co oznacza, że znacznie więcej informacji można uzyskać dzięki analizowaniu ich u źródła – obserwując uaktywniane obszary mózgu. Niezwykle ciekawym, a zarazem istotnym zagadnieniem jest więc porównanie motywów deklarowanych przez respondentów z czynnikami utajonymi, mającymi wpływ na decyzje zakupowe podejmowane przez nabywców. W trakcie referatu przedstawione zostaną wyniki trzykrotnego badania postaw konsumentów do produktów marek własnych przy użyciu EEG i eyetrackera. Każde badanie dotyczyło nieco innego aspektu. W pierwszym z nich porównano różne produkty spożywcze i higieniczne sieci handlowych i wskazano, które sieci cieszyły się większą popularnością wśród nabywców. Drugie badanie opierało się na porównaniu produktów kosmetycznych marek własnych i marek producenckich (z uwzględnieniem cen owych produktów). Badanie trzecie rozbudowano natomiast o marki własne nieznane konsumentom (amerykańskie) oraz o wykorzystanie bodźców dynamicznych (w postaci prezentacji reklam telewizyjnych). W dwóch ostatnich badaniach, oprócz ET i EEG zastosowano także pomiar metodą facial EMG oraz EDA w celu wskazania, która z metod badawczych jest lepszym predykatorem decyzji zakupowych młodych konsumentów w stosunku do produktów marek własnych.

Jak na wyniki w testach matematycznych uczniów w wieku szkolnym wpływałoby logo marki Barbie?

Ewelina Miszczak, Radosław Trepanowski, Klaudia Kwiatkowska

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Jednostki doświadczające stanu zagrożenia stereotypem wypadają gorzej w sytuacji testowania, gdy stereotyp lub stygmatyzowana tożsamość społeczna jest powiązana z wykonywanym zadaniem (Steele i Aronson, 1995). Osoby w stanie zagrożenia stereotypem obawiają się, że przez swoje zachowanie zostanie potwierdzony negatywny stereotyp.

Celem badania było sprawdzenie czy ekspozycja na logo marki stereotypowo kobiecej doprowadzi do wystąpienia zagrożenia stereotypem u dziewczynek. Badania zostały przeprowadzone na 44 dziewczynkach i 42 chłopcach z klas podstawowych w wieku 11-13 lat. W warunku eksperymentalnym uczniowie biorący udział w badaniu, rozwiązywali test matematyczny mając przed sobą (na stole) w przypadku dziewczynek soczek z logo marki Barbie, a w przypadku chłopców soczek z neutralnym logo Dino. W warunku kontrolnym wszyscy uczniowie niezależni od płci rozwiązywali test matematyczny mając przed sobą soczek z neutralnym logo.

Wyniki badań wykazały, że dziewczynki w warunku eksperymentalnym otrzymały niższe wyniki w teście matematycznym niż dziewczynki w warunku kontrolnym, oraz niż chłopcy. W warunku kontrolnym nie było różnicy w wyniku testu matematycznego między chłopcami a dziewczynkami. Otrzymane wyniki potwierdziły założenie o wpływie ekspozycji na logo stereotypowo kobiecej marki na aktywizację zagrożenia stereotypem u dziewczynek. Wyniki badania zostaną omówione w kontekście obecności w środowisku edukacyjnym bodźców aktywizujących stereotypy płci.

Auto-stereotyping in interaction with a member of opposite sex and preferences of male and female brands

Radosław Trepanowski, Klaudia Kwiatkowska, Damian Kordyla, Magda Chelmicka

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

The social identity perspective assumes that interaction with a member of an outgroup influences the self-categorization of an individual within the category representing the relevant ingroup (Tajfel, Turner, 1979). Accompanied by a process of auto-stereotyping, it leads to a perception of oneself in accordance with stereotypes about one's own group. Under gender-specific social identity conditions, auto-stereotyping leads to a perception of oneself through the prism of gender-specific stereotypical attributes (Onorato, Turner, 2004). The aim of the study was to test whether the process of auto-stereotyping in contact with a member of the opposite sex will be expressed as a change in preferences of male and female brands. 180 participants took part in the study. Their task was, apart from completing questionnaires, to contact a person conducting the study via an Internet communicator. This enabled controlled manipulation of the researcher's gender and adhibition of a control condition where the participants were not informed of the researcher's gender. Participants were assigned to one of the three conditions: (a) contact with a member of their own sex, (b) contact with a person of a different sex, (c) contact with a person of unknown sex. Then they answered questions about the preferences of masculine, feminine and unisex brands. The results showed that the participants who were talking with a female "experimenter" preferred female brands more than the participants who were asked about it by male ($p < .05$). Applied testing procedure did not lead to auto-stereotyping in contact with a member of an outgroup, which was expressed in the preference of brands associated with one's own sex. The results of the study sug-

gest that it would be an effective selling strategy for feminine brands to employ women as salespeople. For masculine and unisex brands, the salesperson sex is not relevant to the sales volume.

Spostrzeganie społeczne osób noszących podróbki marek luksusowych

Aleksandra Skiba, Oliwia Mochalska, Wiktoria Szkutnik, Maria Urbańska, Katarzyna Fąferek

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Instytut Psychologii

Marki produktów pełnią m.in funkcję ekspresyjną, która wyraża się w komunikowaniu innym ludziom posiadania przez konsumenta określonych cech, oraz w komunikowaniu bycia członkiem określonej grupy społecznej (Bhat, Reddy, 1998). Ekspresja cech za pomocą posiadania marek oraz wnioskowanie o cechach innych osób na podstawie marek, jakie te osoby posiadają są możliwe o tyle, o ile istnieje społecznie podzielane przekonanie o tym, że symboliczną manifestacją tożsamości mogą być marki (Dittmar, 1992). Tym samym marki w znaczącym stopniu wpływają na przetwarzanie informacji o świecie społecznym.

Marka luksusowa pozwala zakomunikować wysoki status społeczny konsumenta (Han, Nunes, Drèze, 2010). Wielu ludzi posiada wysoką motywację do komunikowania innym posiadania wysokiego statusu społecznego. Tymczasem wysoka cena tych produktów sprawia, że wielu konsumentów kupuje tanie podróbki marek luksusowych. Celem badania było zidentyfikowanie wpływu użytkowania produktów podrobionych marek luksusowych na przetwarzanie informacji o cechach konsumenta. Badanie główne poprzedzono szeregiem badań przygotowawczych na grupie 140 osób, których celem było wyłonienie podrobionych marek luksusowych. W badaniu głównym wzięło udział 200 osób, które proszono o ocenę kobiety z torebką prezentowanej na zdjęciu. Na torebce widoczne było logo marki, które różniło się między warunkami: stopniem luksusowości marki (niska: Puma vs wysoka: Chanel) oraz oryginalnością marki (oryginał vs podróbka Fuma lub Czanel). Uczestnicy badania oceniali osobę pod kątem: emocji odczuwanych w jej towarzystwie, stopnia posiadania moralnych, zaufania do niej, jej atrakcyjności fizycznej

i interpersonalnej. Wyniki badania pokazały, że osoby badane najmniej ufały i oceniały jako najmniej sympatyczną i moralną kobietę z torebką podróbki marki luksusowej. Te wizerunkowe koszty wynikają z tego, że „pozerzy” oszukują otoczenie społeczne co do posiadania wyższego statusu społecznego, niż w rzeczywistości posiadają.

Wyniki badania zostaną omówione w kontekście wpływu użytkowania marek luksusowych i podróbek tych marek na przetwarzanie informacji o świecie społecznym, a zwłaszcza na spostrzeganie, jakie cechy posiada konsument użytkujący te marki.

Spółeczna ocena atrakcyjności mężczyzn – próba rozróżnienia zarobków od luksusu

Oliwia Mochalska, Aleksandra Skiba, Wiktoria Szkutnik, Maria Urbańska, Katarzyna Faferek

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Zgodnie z założeniami psychologii ewolucyjnej użytkowanie luksusowych dóbr przez mężczyzn jest kosztownym sygnałem posiadania pożądanego przez kobiety zasobów zapewniających im sukces reprodukcyjny, tj. posiadania przez mężczyzn wysokich dochodów (Miller, 2010). Dzięki symbolicznej funkcji marki produkty luksusowe komunikują otoczeniu posiadanie wysokiego statusu materialnego (Han, Nunes i Drèze, 2010). Jednak czy rzeczywiście luksusowe marki komunikują posiadanie wyłącznie wysokich dochodów, czy być może komunikują także posiadanie innych cech? Do tej pory nie przeprowadzono badań różnicujących wpływ dochodów od wpływu posiadania luksusowych marek na ocenę atrakcyjności mężczyzn.

W badaniu wzięło udział 184 studentów, którzy oceniali mężczyznę na różnych wymiarach. Osoby badane zostały losowo przyporządkowane do jednego z czterech warunków badania różniącego opisem mężczyzny w zakresie jego miesięcznego dochodu (niski: 1500 zł vs. wysoki: 9000 zł) i stopniem luksusowości marek jego odzieży (niska: H&M i Reserved vs. wysoka: Hugo Boss i Tommy Hilfiger). Wyniki badania pokazały, że zarówno badani mężczyźni jak i kobiety oceniali, że mężczyzna z wysokim dochodem posiada w większym zakresie sprawcze cechy, jest bardziej atrakcyjny fizycznie oraz kobiety chętniej poszłyby z nim na randkę. Ponadto zdaniem osób badanych kobiety chętniej poszłyby na randkę z mężczyzną noszącym odzież luksusowych marek niż tych nieluksusowych. Wyniki badania zostaną omówione w kontekście psychologicznych różnic między wpływem dochodów a wpływem posiadania luksusowych marek na ocenę atrakcyjności mężczyzn.

Zaburzenia snu wśród studentów: związek z płcią, kierunkiem studiów i BMI

dr Nadia Bryl, mgr Agata Szekięda, Katarzyna Kryszan

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Optymalna ilość snu u młodych dorosłych powinna wynosić 7-8 h. Studenci narażeni są na chroniczny niedobór snu z uwagi na obciążenie nauką i pracą. Wykorzystują porę nocną na wykonywanie aktywności, na które w trakcie dnia zabrakło im czasu. Niedobór snu przyczynia się do pogorszenia wyników w nauce i pracy oraz ograniczenia aktywności fizycznej i kontaktów towarzyskich. Studenci doświadczają zaburzeń rytmu snu i czuwania, do czego przyczyniło się stosowanie sztucznego światła emitowanego przez ekrany smartfonów czy laptopów. Często występuje bezsenność, dotycząca 18-20% populacji osób dorosłych. Budzenie nocne, zwłaszcza podczas fazy snu głębokiego, przyczynia się do niewystarczającej regeneracji organizmu, poczucia senności w ciągu dnia oraz pogorszenia funkcjonowania poznawczego. Na jakość snu i jego zaburzenia wpływa nieprawidłowy indeks BMI, powodowany niewłaściwą dietą i trybem życia.

MATERIAŁY I METODY: W badaniu wzięło udział 220 osób (166 kobiet, 54 mężczyzn), w wieku 18-33 lata. Badano studentów kierunków humanistycznych (psychologia, kognitywistyka, filologie), technicznych (inżynieria biomedyczna, inżynieria chemiczna i procesowa, mechanika i budowa maszyn, matematyka) oraz medycznych (medycyna, stomatologia, dietetyka). Narzędziem badawczym był Kwestionariusz Jakości Snu Pittsburgh (PSQI) oraz metryczka. PSQI pozwala na kompleksową ocenę jakości snu na przestrzeni minionych 4 tygodni, w tym: subiektywnej jakości, latencji, czasu, wydajności i zakłóceń snu, przyjmowanych leków nasennych, zaburzeń w codziennym funkcjonowaniu.

WYNIKI: Badani spali średnio 6 h 47 min, przy czym kobiety spały średnio o 20 minut krócej niż mężczyźni. Minimalna ilość zażywane regularnie snu to 3,5 h, a mak-

symalna – 12 h. Płeć istotnie różnicowała wyniki w zakresie: subiektywnej jakości, wydajności (proporcja czasu przespanego do czasu spędzonego w łóżku) oraz zakłóceń snu – kobiety spały gorzej niż mężczyźni. Kierunek studiów istotnie różnicował wyniki w każdym z wyszczególnionych komponentów snu. Osoby studiujące kierunki medyczne cechują się najlepszą, a osoby studiujące kierunki humanistyczne – najgorszą jakością snu. Analizy wykazały związek między czasem snu a BMI – osoby o niższym BMI spały istotnie krócej.

WNIOSKI: Studenci przesypiają mniej niż powinni aby prawidłowo funkcjonować. Problem dotyczy zwłaszcza kobiet, które biologicznie potrzebują więcej snu niż mężczyźni; są one też bardziej narażone na różnorodne zaburzenia snu. Gorsza jakość snu wśród studentów kierunków niemedycznych może wynikać z niedostatecznej wiedzy na temat higieny snu i jego funkcji; diagnostyka i profilaktyka zaburzeń snu mieszczą się w programie dydaktycznym studiów medycznych. Nadwaga stanowi istotne obciążenie dla układu nerwowego i krążenia, czego skutkiem może być większa potrzeba snu pozwalająca na regenerację organizmu u osób z wyższym BMI.

Jak zintegrować ujęcia literaturoznawcze i psychologiczne w badaniach marzeń sennych?

Mateusz Kuźmik, Ewa Borkowiak

Uniwersytet Zielonogórski

Instytut Filologii Polskiej UMCS

Dream studies to wewnętrznie zróżnicowana i wieloaspektowa dziedzina wiedzy, która dąży do wypracowania interdyscyplinarnych metod badania snu i śnienia. Naukowcy zgadzają się, że nie sposób zrozumieć tego fenomenu rozpatrując go wyłącznie jako reprezentację stanów czysto psychologicznych, fizjologicznych, kulturowych czy „estetycznych”. Takie ujęcie pozwala sytuować obok siebie prezentowaną tematykę w perspektywie literaturoznawczej i psychologicznej, dzięki apriorycznemu założeniu, że obie te dziedziny traktują sen jako tekst. Analiza obszaru zogniskowanego wokół śnienia jest skomplikowana nie tylko ze względu na konieczność odwołania się do paradygmatu introspekcji, ale również małą ilość wystandaryzowanych, rzetelnych i obiektywnych testów. Autorzy wystąpienia dokonują przeglądu metod, które mogą okazać się pomocne w promowaniu *dream studies*, jako wciąż niezbadanej dziedziny z ogromnym potencjałem.

Trening za pośrednictwem gier na portalu Neurogra: wpływ na procesy poznawcze i codzienne funkcjonowanie osób po 60 roku życia

mgr Agata Szkiełda

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wstęp: Trening poznawczy, zwłaszcza w postaci gier komputerowych, zdaje się mieć pozytywny wpływ na usprawnianie procesów poznawczych. Zgłębienia wymaga ciągle kwestia transferu umiejętności nabytych w trakcie treningów na codzienne funkcjonowanie. Jest to ważne zwłaszcza u seniorów – obecne społeczeństwo starzeje się i utrzymanie dobrej kondycji psychofizycznej staje się istotnym wyzwaniem.

Cel: Badania miały na celu sprawdzenie czy trening w postaci gier na portalu Neurogra jest skuteczny w usprawnianiu funkcji poznawczych – zarówno obiektywnie (poprawa pamięci krótkotrwałej), jak i subiektywnie (subiektywna zmiana w codziennym życiu).

Materiał i metody: W badaniach jakościowych wzięło udział 10 osób – 7 kobiet i 3 mężczyzn w wieku 63-80 lat, nie wykazujący zaburzeń poznawczych. Poddano ich testowi sprawdzającemu pojemność pamięci krótkotrwałej przed i po 60-dniowym okresie treningu w postaci codziennych gier na portalu Neurogra. Sprawdzano poczucie własnej skuteczności. Przeprowadzono wywiady o stylu życia badanych, proszono o ocenę wybranych parametrów gier i subiektywne poczucie zmiany na skutek treningu.

Wyniki: Rezultatem treningu była istotna obiektywna poprawa pamięci u 4 z 10 badanych. Uczestnicy zgłaszali subiektywną poprawę pamięci, koncentracji, logicznego myślenia. Odnotowali satysfakcję i wzrost poczucia kompetencji, radość z grania i rywalizacji z innymi użytkownikami portalu, poczucie wyostzonego umysłu. Dwoje badanych czuło się znudzonych schematycznymi grami i brakiem możliwości poprawy wyników.

Wnioski: Poznawcze gry komputerowe mają duży potencjał jako narzędzie usprawniania funkcjonowania poznawczego i podnoszenia jakości życia. Planując programy cwi-

czeń należy zwrócić uwagę na aspekt motywacji do podjęcia się i utrzymania regularnego rytmu treningów.

Proces adaptacji kulturowej narzędzia psychologicznego na podstawie skali Rozważania Przyszłych Konsekwencji-14

Aleksandra Frydrysiak

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Instytut Psychologii

Kiedy w badaniach społecznych zachodzi potrzeba użycia obcojęzycznego narzędzia, młodzi naukowcy często zapominają, że aby go użyć, należy najpierw zadbać o zachowanie jego właściwości. By móc interpretować test w polskich warunkach tak samo jak w kraju pochodzenia, nie wystarczy go tylko przetłumaczyć.

Referat będzie miał na celu prezentację poprawnego procesu adaptacji kulturowej i walidacji obcojęzycznego narzędzia. Zostanie to zobrazowane na przykładzie autorskiego pilotażu skali Consideration of Future Consequences-14 Scale autorstwa J. Joiremana (2008), zaadaptowanej do polskich warunków.

Rozważanie przyszłych konsekwencji to konstrukt teoretyczny wyodrębniony w 1994 przez Strathmana. Jest on definiowany jako względnie stabilna cecha osobowa obejmująca zakres, w jakim jednostki rozważają potencjalne odległe skutki swoich bieżących zachowań i zakres w jakim pozostają pod wpływem tych potencjalnych skutków. Autor pojęcia postuluje, że nie wystarczy jedynie znać przyszłych konsekwencji swoich działań, ale także aktywnie je rozważać, by ich świadomość odbiła się w jednostkowym działaniu. Skala do pomiaru nowego konstrukt zawiera 14 pytań, na które należy odpowiedzieć na 5 punktowej skali Likerta. Składa się z dwóch czynników – pierwszy wskazuje w jakim zakresie ludzie kierują się natychmiastowymi konsekwencjami, drugi mierzy rozważanie przyszłychskutków.

Autorka przeprowadziła pełną adaptację kulturową skali. Pracę rozpoczęto od tłumaczenia na język polski z zastosowaniem strategii trawestacji, tak by zachować zarówno

trafność teoretyczną, jak i zrozumiałość językową. Z pomocą sędziów kompetentnych udało się wyodrębnić polską wersję testu, po czym przystąpiono do pilotażu narzędzia. Badanie zostało przeprowadzone metodą online z różnych grup wiekowych. W sumie zgromadzono 301 respondentów z różnych grup wiekowych. W celu walidacji trafności narzędzia, oprócz CFC-14 badani dostali do wypełnienia inne kwestionariusze i pytania otwarte mierzące przewidywane korelaty konstruktów. Zmierzone między innymi poziom BMI, zdolność odraczania gratyfikacji (DGI-10; Hoerger i in., 2012), perspektywę czasową (ZTPI; Zimbardo, Boyd, 1999), stosunek orientacji na działanie do orientacji na stan (ASC-90; Marszał-Wiśniewska, 2002) oraz nasilenie zachowań zdrowotnych (IZZ; Juczyński, 2009). Zadano także pytania o potencjalne zachowania charakteryzujące się potencjalnym rozważaniem długoterminowych następstw działania, tj. aktywność w organizacjach studenckich czy gromadzenie notatek szkolnych.

Wyniki pilotażu okazały się zadowalające, hipotezy dotyczące korelatów potwierdziły się, świadcząc o dobrej trafności kryterialnej narzędzia. Rzetelność plasuje się na wysokim poziomie, osiągając 0.76 dla pierwszego czynnika i 0.75 dla drugiego. Podsumowując, celem referatu będzie prezentacja w przejrzysty sposób całego procesu adaptacji nowego narzędzia oraz przedstawienie właściwości polskiej wersji CFC-14.

Konstrukcja i właściwości psychometryczne Kwestionariusza Wizji Własnego Rodzicielstwa – doniesienia wstępne

**mgr Kamil Janowicz, Katarzyna Strojna, Klaudia Bijak, Paweł Ciesielski,
Anna Czerwińska, Marianna Górską, Marta Janiec, Daria Kostyk,
Aleksandra Pompała, Małgorzata Rozmiarek**

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Instytut Psychologii

Badania dotyczące miejsca rodzicielstwa w planach życiowych, marzeniach i systemie deklarowanych wartości w życiu młodych ludzi od wielu lat nie tracą na popularności wśród przedstawicieli psychologii, socjologii czy pedagogiki. Często odnoszą się one jednak do stanu pożądanego (a więc mocno idealistycznego), co może prowadzić do wypaczonego obrazu tego wycinka rzeczywistości i błędnych prognoz w odniesieniu do miejsca rodzicielstwa w życiu przyszłych pokoleń. Większość tych badań prowadzona jest za pomocą wywiadów pogłębionych lub prostych ankiet, a wciąż nie stworzono wystandaryzowanego narzędzia umożliwiającego pomiar wizji własnego rodzicielstwa.

Niniejszy referat ma służyć przedstawieniu aktualnego postępu prac nad konstrukcją Kwestionariusza Wizji Własnego Rodzicielstwa (KWWR), który ma wypełnić tę lukę. Przedstawiona zostanie jego podstawa teoretyczna, proces tworzenia narzędzia oraz wyniki dotychczasowych analiz statystycznych.

Punktem wyjścia dla tworzenia KWWR była konceptualizacja opracowana przez Kamila Janowicza (2017), który proponuje rozumienie wizji własnego rodzicielstwa jako wyobrażenia jednostki o tym, jakim będzie ona rodzicem i jak będzie się kształtowała jej osobista droga do rodzicielstwa, a także jaki wpływ rodzicielstwo będzie miało na inne obszary życia jednostki. Tak rozumiana wizja własnego rodzicielstwa zawiera w sobie pięć głównych aspektów: planowanie rodziny, wartościowanie rodzicielstwa, przygotowanie

do rodzicielstwa, spostrzegane konsekwencje rodzicielstwa dla innych obszarów życia oraz przewidywana forma uczestniczenia w życiu dziecka.

Przy pracach nad KWWR zastosowano podejście teoretyczne do tworzenia kwestionariuszy (Hornowska, 2001), wobec czego, w oparciu o wspomnianą konceptualizację wizji własnego rodzicielstwa, wygenerowano 108 itemów przypisanych do 12 skal dot. różnych aspektów tej wizji. Po ich ocenie przez 3 sędziów kompetentnych, wstępną wersję KWWR wykorzystano w badaniu, w którym udział wzięło 300 osób (201 kobiet, 99 mężczyzn) w wieku od 18 do 35 lat ($M = 21.43$, $SD = 2.96$). Badani pochodzili zarówno z dużych miast, jak i mniejszych miejscowości i terenów wiejskich.

Konfirmacyjna analiza czynnikowa wskazuje na zadowalające własności psychometryczne większości skal jak i całego narzędzia (α -Cronbacha >0.7), a analiza mocy dyskryminacyjnej itemów pokazuje możliwość usunięcia części z nich, aby kwestionariusz stał się krótszy, nie tracąc na własnościach psychometrycznych i precyzji pomiaru. Uzyskane rezultaty stanowią punkt wyjścia do opracowania ostatecznej wersji KWWR, która zostanie poddana walidacji i analizie trafności teoretycznej.

Tworzone narzędzie może służyć badaniu wizji własnego rodzicielstwa u młodych osób i być wykorzystywane w badaniach w obrębie psychologii rozwoju człowieka i psychologii rodziny.

POSTERY

Media a obraz ciała – omówienie skuteczności interwencji profilaktycznych

Michalina Łoś, Aleksandra Frydrysiak, Ewelina Matuła, Zuzanna Pawlak, Kinga Tafflińska, Kamila Czaja

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Instytut Psychologii

Medialne obrazy smukłych sylwetek są współcześnie wszechobecne, a bycie szczupłym prezentowane jest jako symbol piękna i sukcesu (Bergstrom, Neighbors, 2006). Kobięce ciała eksponowane w mediach są chudsze niż w przeszłości (Klein, Shiffman, 2005), a także od ciała statystycznej kobiety (Fouts G, Burggraf, 2000). Powszechną praktyką stało się retuszowanie zdjęć tak, by przystawały do obecnego standardu piękna, co jest często wręcz niemożliwe do osiągnięcia bez użycia obróbki graficznej.

Najbardziej niepokojące są badania dotyczące młodzieży. W grupie adolescentek w wieku od 14 do 18 lat badano wpływ ekspozycji na zdjęcia, w aplikacji Instagram, poddane retuszowi i na zdjęcia bez takiej obróbki. Okazało się, iż ekspozycja na retuszowane zdjęcia prowadziła bezpośrednio do gorszego obrazu ciała, zwłaszcza u dziewcząt z silną tendencją do porównań społecznych. Pomimo dostrzegania użycia filtrów i efektów na zdjęciach, dziewczęta słabo zauważały przekształcenia ciała. Zgłaszały, że zdjęcia wyglądają bardzo realistycznie (Kleemans, Daalmans, 2018). Wyniki tego badania pokazują negatywny wpływ retuszowanych zdjęć umieszczanych na popularnych portalach społecznościowych, szczególnie u dziewcząt z silną tendencją do porównań społecznych.

Punkt wyjścia do eksploracji tematu stanowiły doniesienia o ustawie wprowadzonej we Francji o konieczności oznaczania zdjęć modelek poddanych obróbce graficznej podpisem „Fotografia retuszowana”. Skłoniło nas to do poszukiwania badań na temat efektywności takiej formy prewencji, jak i innych propozycji profilaktyki.

W naszej pracy opisane zostaną: szeroki zakres negatywnego oddziaływania ekspozycji na wyretuszowane obrazy przekazywane w mediach oraz sugerowane formy działań,

mające buforować ten efekt, wraz z ich skutecznością. Zaprezentowane zostanie rozwiązanie, które według doniesień z literatury może okazać się najskuteczniejsze – brak społecznego przyzwolenia na pokazywanie poddanych obróbce graficznej zdjęć modelek i większa prezentacja naturalności w mediach.

Refleksja nad własnymi cechami i samoocena w okresie adolescencji

Aleksandra Skotnik, Marta Kęsik, Natalia Szala

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Klinika Pediatrii, Hemato-Onkologii i Gastroenterologii Dziecięcej

Zakład Neurokognitywistyki Stosowanej

Zakład Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej

Cel pracy:

Celem przeprowadzonego badania była ocena poziomu samooceny w grupie adolescentów w wieku 13-17 lat oraz próba wyjaśnienia podłoża zaobserwowanego zjawiska. W przeprowadzonym badaniu przyjęto definicję samooceny jako wgląd we własne stany i cechy. Podjęty temat wydaje się istotny ze względu na fakt, iż w okresie adolescencji kształtuje się postawa wobec siebie, swoich cech osobowości, posiadanych umiejętności i wad, co stanowi ważny element obrazu własnej osoby.

Materiał i metody:

Autorska ankieta polegająca na wypisaniu przez osoby badane swoich cech pozytywnych oraz negatywnych. Dodatkowo metryka zawierająca informacje o wieku i płci osób badanych. Grupa badana: młodzież szkolna, w tym 71 kobiet, 70 mężczyzn w wieku 13-17 lat (13 lat – 33 osoby, 14 lat – 0 osób, 15 lat – 56 osób, 16 lat – 22 osób, 17 lat – 20 osób).

Wyniki i wnioski:

Uzyskane wyniki mogą wskazywać na istotne statystycznie różnice dotyczące refleksji nad sobą pomiędzy grupami wiekowymi 14 a 17 lat. Można przypuszczać, że ma to związek z kryzysem tożsamości, który pojawia się pomiędzy wczesną a późną fazą adolescencji. Uściślając, średnia przedstawionych przez osoby badane cech negatywnych wynosiła 2,4. W badanych grupach wiekowych najmniej cech wypisali 14-latkowie, średnio 1. Najwięcej negatywnych cech ujawnili 17-latkowie, średnio 3,5. Średnia przedstawionych przez

osoby badane cech pozytywnych wynosiła 4. W badanych grupach wiekowych najmniej cech wypisali 14-latkowie, średnio 1,5. Najwięcej pozytywnych cech ujawnili 17-latkowie, średnio 7. Zdaniem badaczy, istotne jest aby nauczyciele znali stosunek ucznia do samego siebie, ponieważ dzięki temu, mogą świadomiej wpływać na jego kształtowanie.

Osobowościowa charakterystyka osób uzależnionych od narkotyków

Anna Kasprzak, Ewelina Matuła, Magdalena Szklarska, dr Ewa Wojtynkiewicz

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Instytut Psychologii

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Instytut Psychologii

Nadużywanie substancji psychoaktywnych staje się coraz poważniejszym problemem. W naszej pracy podjęliśmy próbę odpowiedzi na pytanie, czy i w jaki sposób osoby uzależnione od narkotyków różnią się od osób nieuzależnionych. Naszym celem było porównanie osób uzależnionych od narkotyków oraz osób nieuzależnionych pod względem narcyzmu, przywiązania, organizacji osobowości oraz tożsamości. Postarałyśmy się również wyjaśnić występujące różnice i nadać im znaczenie. Poster przedstawia wyniki badań własnych. Badania zostały przeprowadzone na grupie 73 osób uzależnionych od narkotyków do których została dobrana grupa porównawcza, dopasowana pod względem wieku oraz wykształcenia.

W jaki sposób wymiar Ranności-Wieczorności jest związany z nastawieniem do czasu

Dominika PruszczaK, Maciej Stolarski

Uniwersytet Warszawski

Wydział Psychologii

Wiele badań dostarcza dowodów na istnienie znaczących różnic w postrzeganiu czasu (czas psychologiczny) między osobami o odmiennych chronotypach: porannym i wieczornym. Przeanalizowaliśmy, w jaki sposób wymiar Ranności-Wieczorności jest związany z nastawieniem do czasu, mierzonym Kwestionariuszem Metafory Czasu (Sobol-Kwapińska, M., Przepiórka, A., Nosal, C., 2016; Sobol-Kwapińska, M., 2008). Dane zebrane z dwóch niezależnych badań pokazują, że skowronki (osoby o chronotypie porannym) postrzegają czas, między innymi, jako bardziej przyjazny, mniej wrogi oraz mniej doświadczają szybkiego upływu czasu. W drugim badaniu wykazaliśmy, że indywidualne różnice w nastawieniu do czasu pośredniczą między chronotypem a funkcjonowaniem afektywnym (np. depresją i lękiem).

***Biofeedback* w terapii psychologicznej dzieci ze spektrum autyzmu**

Karolina Seredocha

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

EEG *Biofeedback* jest nowoczesną metodą treningu pracy mózgu, zaliczaną do technik neurotechnologicznych i znajduje swoje zastosowanie w medycynie, psychologii i pedagogice. Do przeprowadzenia treningu EEG *Biofeedback*, potrzebna jest specjalna aparatura oraz terapeuta, który będzie nadzorował jego przebieg. Jest to metoda treningowa polegająca na wykorzystywaniu biologicznego sprzężenia zwrotnego, czyli zwrotnie otrzymywanej przez pacjenta informacji o bieżącej pracy jego mózgu. Na podstawie tej informacji pacjent uczy się w sposób świadomy i kontrolowany wpływać na jego pracę. *Biofeedback* jest wspomagającym elementem rehabilitacji osób z licznymi zaburzeniami i chorobami neurologicznymi. Metoda ta, swoje zastosowanie, znalazła szczególnie w terapii dzieci ze spektrum autyzmu, gdyż wpływa ona pozytywnie na procesy poznawcze, a także reguluje funkcjonowanie emocjonalne oraz zwiększa zdolność zapamiętywania i koncentracji. Dodatkowo, dzięki tej nowoczesnej terapii dziecko poprawi swoją kondycję umysłową, fizyczną i motoryczną. Regularne treningi powodują, że mózg dziecka zapamiętuje, utrwała, a następnie, w sposób nieświadomy, wykorzystuje wyćwiczone umiejętności w życiu codziennym.

Postawa twórcza, a popełnianie błędów poznawczych

Żaneta Żaczek

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Instytut Psychologii

Postawa twórcza to trwała tendencja do przejawiania zachowań twórczych w myśleniu i działaniu. (Poppek, 2000). Osoby o wyższym nasileniu postawy twórczej charakteryzują się otwartością na nowe rozwiązania, refleksyjnością i niezależnością, a także samodzielnością intelektualną. Według asocjacyjnej teorii twórczości Mednicka (1964) twórczość wynika z konstruowania nietypowych, odległych połączeń pomiędzy obiektami lub kategoriami. Proces twórczy w wielu ujęciach, min. koncepcji Kozielskiego (za: Nęcka, 2009) składa się z dwóch etapów, generatora i ewaluatora lub ideacji oraz ewaluacji w koncepcji Basadur, Graen i Green (1982). Na pierwszym etapie pomysły są wytwarzane, a na drugim oceniane. Teoria systemów natomiast zakłada, że informacje możemy przetwarzać za pomocą dwóch systemów. System 1, automatyczny i szybki, generuje natychmiastowe oceny sytuacji i pytań, upraszczając problemy, pomijając wiele informacji oraz wykorzystując heurystyki, czyli skróty myślowe. System 2 natomiast jest wolniejszy, musi być aktywowany wolicjonalnie i jest świadomy wszystkich operacji, jakich dokonuje. Niezbyt dobrze radzi sobie ze złożonością problemów, ale koryguje błędy popełniane przez System 1. Dostrzeżone analogie pomiędzy twórczością a myśleniem w teorii systemów pozwalają sądzić, że będzie występował związek pomiędzy częstością popełniania błędów poznawczych oraz postawą twórczą. W badaniu wzięło udział 71 studentów z 27 różnych kierunków. Postawę twórczą badano Kwestionariuszem Twórczego Zachowania KANH S. L. Popka, a popełnianie błędów poznawczych zadaniami zaczerpniętymi z prac Daniela Kahnemana. Hipotezy o związku częstości popełniania błędów poznawczych z postawą twórczą nie potwierdziły się. W przypadku poszczególnych heu-

rystycznych sposobów myślenia związek ujawnił się tylko w przypadku torowania, jednak potwierdzono występowanie związku pomiędzy popełnianiem błędów a poszczególnymi pozycjami kwestionariusza, pozwalającym wnioskować o cechach, które związane są z korygowaniem błędów.

Anoreksja – problem XXI wieku

Olga Roloff, Maja Krzyżanowska

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Anoreksja, zwana również jadłowstrętem psychicznym, jest istotnym problemem zarówno pod względem medycznym, jak i również społecznym. Na świecie stanowi bardzo rozpowszechniony problem, który dotyka coraz większej ilości, najczęściej młodych, osób. Wśród kobiet opisywane zaburzenie występuje z częstością 0,5-1%, natomiast wśród mężczyzn 0,05-0,01%. Ponadto występuje ono u osób z BMI (ang. *body mass index*) równym bądź poniżej $17,5 \text{ kg/m}^2$. Anoreksja bywa bardzo często skrajnie wyniszczająca, szacuje się, że około 10% osób chorych umiera z powodu niedożywienia, w czym 3% popełnia samobójstwo. Ponadto istnieje szereg medycznych konsekwencji oraz powikłań związanych z głodzeniem się oraz wymiotami. Społeczeństwo poprzez szeroko pojęte media kreuje obraz ideału szczupłej sylwetki, dla której wiele z młodych osób aspiruje za wszelką cenę, często kosztem własnego zdrowia bądź życia. W niniejszym posterze postaramy się Państwu przedstawić społeczne oraz medyczne konsekwencje związane z funkcjonowaniem osób z jadłowstrętem psychicznym. Naszym celem jest ukazanie do czego może prowadzić ślepe podążanie za wykreowanymi w mediach ideałami szczupłej sylwetki. Postaramy się Państwu przybliżyć bardzo często nieodwracalne konsekwencje, jakie może spowodować omawiane przez nas zaburzenie odżywiania.

Znaczne pogorszenie jakości życia jako powód depresji u pacjentów z Zespołem Przewlekłego Zmęczenia (CFS)

Gracjan Różański

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Collegium Medicum w Bydgoszczy

Zespół przewlekłego zmęczenia (*Chronic Fatigue Syndrome* – CFS) to szereg uciążliwych objawów o nieznannej etiologii. Głównym objawem jest zmęczenie, które jest bardziej intensywne i różni się od zwykłego zmęczenia. CFS może łączyć objawy fizyczne z poznawczymi, ogólne złe samopoczucie, osłabienie i senność. Dodatkowo pacjenci mogą skarżyć się na objawy żołądkowo-jelitowe oraz nietolerancje pokarmowe. Wspomniane objawy znacząco pogarszają jakość życia chorych, co wpływa również na kondycję psychiczną. Jednocześnie u pacjentów z CFS często dochodzi do występowania depresji. Celem niniejszej pracy jest zaprezentowanie występujących problemów z codziennym funkcjonowaniem pacjentów z CFS, które w dużej mierze są powodem wielu obaw i depresji.

Terapia psychologiczna jako pomoc przy przezwyciężaniu problemów codziennego funkcjonowania u pacjentów z Zespołem Przewlekłego Zmęczenia (CFS)

Gracjan Różański

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Collegium Medicum w Bydgoszczy

W przebiegu Zespołu Przewlekłego Zmęczenia (CFS) dochodzi do manifestacji wielu uciążliwych objawów. Wynikiem tego jest znaczne pogorszenie jakości życia oraz występowanie lęków, co wywołuje problemy w życiu codziennym. Na chwilę obecną nie jest znane skuteczne leczenie Zespołu Przewlekłego Zmęczenia, lecz w przezwyciężaniu problemów, pomocna może okazać się odpowiednia terapia psychologiczna.

Celem tej pracy jest przedstawienie obecnego stanu wiedzy na temat skuteczności pracy z terapeutą w celu pokonania lęków związanych z codziennym funkcjonowaniem u pacjentów z CFS.

Psychospołeczny prototyp sytuacyjny w piłce nożnej

Łukasz Bojkowski

Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu

Psychospołeczny prototyp sytuacyjny, określonej dyscypliny sportu, kształtuje się poprzez wielokrotnie powtarzane psychospołeczne standardowej sytuacji sportowej. Do najbardziej charakterystycznych wymiarów nawiązujących do niniejszych sytuacji, zaliczamy maksymalizację działania (MAX), ruchową aktywność (RUA), społeczny odbiór (SPO), trening długotrwały (TRD) a także współzawodnictwo (WSP).

Dotychczas badania sytuacji sportowej dokonywano w odniesieniu do różnych dyscyplin sportowych, jednak nie uczyniono tego jeszcze w obszarze piłki nożnej. Stąd też, celem badania było określenie rangi oraz natężenia poszczególnych wymiarów sytuacyjnych w piłce nożnej, tworzących jej prototyp psychospołeczny. Za czynniki, w niniejszych badaniach, przyjęto pięć wymienionych wyżej wymiarów. Jako narzędzie badawcze zastosowano Skalę Wymiarów Sytuacji Sportowej (SWSS). Przy doborze badanej grupy wykorzystano kryterium kompetencyjności.

Przeprowadzone badania wykazały, że najbardziej charakterystycznym wymiarem prototypowej sytuacji sportowej w piłce nożnej jest społeczny odbiór, w dalszej kolejności współzawodnictwo, długotrwały trening, ruchowa aktywność oraz maksymalizacja. Odnosząc się do piłki nożnej, istnieje zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi wymiarami, przez co, strukturę prototypowej sytuacji sportowej, w badanej dyscyplinie sportu, tworzą dwie grupy wymiarów.

Związek wdzięczności i wsparcia społecznego wśród osób dorosłych

Natalia Szala, Aleksandra Skotnik, Marta Kęsik

Zakład Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie

Klinika Pediatrii, Hemato-Onkologii i Gastroenterologii Dziecięcej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie

Zakład Neurokognitywistyki Stosowanej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie

Wstęp:

Wdzięczność jest pozytywną cechą psychologiczną związaną z fizycznym i psychicznym dobrostanem człowieka. W literaturze zwraca się uwagę na rolę wdzięczności w procesie psychoterapii i wsparcia, a także na jej funkcję bufora, obniżającego napięcie oraz otwarciem na przyjmowanie wsparcia od innych.

Cel:

Celem badania była weryfikacja poziomu wdzięczności u osób w okresie średniej i późnej dorosłości (powyżej 50. roku życia) oraz ocena związku wdzięczności ze wsparciem społecznym.

Materiały i metoda:

W badaniu użyto Gratitude Questionnaire (GQ-6) autorstwa M. E. McCullough, R. A. Emmons i J. Tsang w polskiej adaptacji M. Kossakowskiej i P. Kwiatka, Skali Znaczenia Innych autorstwa M. Power, L. Champion oraz S. Aris według polskiej adaptacji Z. Juszczyńskiego oraz autorskiej ankiety dotyczącej danych socjodemograficznych. Grupa badana składała się z 68 osób (20 mężczyzn i 48 kobiet) w okresie średniej i późnej dorosłości ($M = 66.06$; $SD = 9.74$).

Wyniki:

Brak istotnych statystycznie różnic pomiędzy wynikiem kobiet i mężczyzn na skali wdzięcz-

ności. Analiza statystyczna wykazała istotne statystycznie różnice w odczuwaniu wdzięczności ze względu na wykształcenie – osoby z wyższym wykształceniem deklarują wyższy poziom wdzięczności na użytej skali ($p = 0.0144$). Wdzięczność wykazuje pozytywny związek zarówno z otrzymywanym wsparciem społecznym ($p = 0.0001$), jak i pożądanym wsparciem społecznym ($p = 0.0001$), a także satysfakcją z odczuwanego wsparcia, rozumianą jako rozbieżność pomiędzy wsparciem oczekiwanym a doświadczanym ($p = 0.0036$).

Wnioski:

Prezentowane wyniki stanowią o społecznych konsekwencjach wdzięczności, wspierając pogląd, według którego wdzięczność jako pozytywna emocja, wiąże się z wsparciem społecznym, który jest jednym z konstruktów opisujących jakość relacji społecznych w pozytywnym wymiarze.

Wpływ stereotypów na funkcjonowanie osób z otyłością

Maja Krzyżanowska, Olga Roloff

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Otyłość to stan, w którym tkanka tłuszczowa u mężczyzn stanowi więcej niż 20% całkowitej masy ciała, a u kobiet ponad 25%. Patogeneza wystąpienia otyłości jest rozległa. Przyjmuje się, że czynniki genetyczne w 33% odpowiadają za pojawienie się tego zaburzenia. Wystąpienie otyłości u jednego z rodziców zwiększa u dzieci ryzyko bycia otyłym nawet 5-krotnie, a u dwóch rodziców aż 13-krotnie. Nadmierna podaż energii, która nie jest wydatkowana, przyczynia się do wzrostu masy ciała.

W posterze wyjaśnimy, czym są stereotypy oraz w jakim stopniu wpływają one na funkcjonowanie osób z nadmierną masą ciała. Czy otyłość może prowadzić do obniżenia jakości życia w znaczeniu psychologicznym? Czy ma ona wpływ na wystąpienie depresji oraz zaburzenia nastroju? Jak jest u osób otyłych poczucie własnej skuteczności, tak szeroko omówione przez Bandurę? Czy u osób otyłych częściej dochodzi do zachowań agresywnych lub do dysfunkcji seksualnych? O tych aspektach oraz innym wpływie stereotypów dotyczących ludzi z otyłością przedstawimy Państwu na naszym posterze naukowym.

Konstrukcja i walidacja kwestionariusza Perfekcjonizmu w Sporcie

mgr Wojciech Waleriańczyk

Uniwersytet Warszawski

Perfekcjonizm to dyspozycja psychologiczna, która odgrywa istotną rolę dla funkcjonowania zawodników w sporcie, przejawiając się wyznaczaniem przesadnie wysokich standardów oraz głęboką potrzebą osiągnięcia doskonałości, a także tendencją do zbyt krytycznego oceniania własnych wyników i zachowań (Flett i Hewitt, 2005). Jednocześnie, odpowiednio wysoki poziom perfekcjonizmu jest identyfikowany jako warunek konieczny, by osiągnąć sukcesy w sporcie (Gould, Dieffenbach, Moffett, 2002). Mając na uwadze powyższe oraz wnioski, że trafny pomiar poziomu perfekcjonizmu w sporcie jest możliwy tylko za pomocą narzędzi skonstruowanych z uwzględnieniem kontekstu sportu, podjęta została próba konstrukcji oraz walidacji pierwszej polskiej wersji Kwestionariusza Perfekcjonizmu w Sporcie (Dunn, Gotwals, Causgrove i Dunn, 2005). Podstawę teoretyczną narzędzia stanowiła dualna operacjonalizacja konstruktów, z wyróżnieniem czynnika wspierającego (Perfekcjonizm Pozytywny) oraz utrudniającego funkcjonowanie w sporcie (Perfekcjonizm Negatywny) (Stoeber i Otto, 2006). W trakcie konstrukcji i walidacji przeprowadzono trzy badania, poprzedzone procesem tworzenia puli pozycji testowych, z uwzględnieniem uwag sędziów kompetentnych. Badanie pierwsze ($N = 137$), stanowiło próbę eksploracji struktury perfekcjonizmu i prowadziło do wyboru najlepszych pozycji do finalnej wersji narzędzia. W badaniu drugim ($N = 129$) zweryfikowana została dwuczynnikowa struktura perfekcjonizmu, uzyskana w badaniu pierwszym. Zaprezentowane zostały też, właściwości psychometryczne kwestionariusza: rzetelność oraz trafność, której dowodem są związki obu skal perfekcjonizmu z odpowiednimi wymiarami osobowości z Wielkiej Piątki. Badanie trzecie ($N = 23$) to dalsze poszukiwanie dowodów na trafność narzędzia poprzez sprawdzenie, czy wyniki jakie uzyskali zawodnicy na obu skalach perfekcjonizmu są zbieżne z nasileniem perfekcjonizmu postrzeganym przez ich trenerów.

Efektom końcowym badań jest stworzenie narzędzia o wysokiej rzetelności i trafności, które może zostać wykorzystane w indywidualnej pracy ze sportowcami oraz podczas tworzenia profilu zespołu czy dalszych badań nad naturą perfekcjonizmu.

Wiedza studentów kierunków medycznych o chorobach psychicznych i całościowych zaburzeniach rozwoju – doniesienia wstępne

mgr Inga Janik, mgr Martyna Maciejewska, mgr Agata Mularczyk, dr hab. n. med. Olimpia Sipak-Szmigiel prof. nadzw. PUM

Samodzielna Pracownia Psychologii Klinicznej
Zakład Położnictwa i Patologii Ciąży

W ostatnim czasie podejmuje się coraz więcej działań psychoedukacyjnych, mających na celu zwrócenie uwagi na występowanie chorób psychicznych w społeczeństwie oraz zmierzających do podejmowania większych działań na rzecz higieny zdrowia psychicznego. Z kolei osoby mające wykonywać w przyszłości zawód medyczny szczególnie powinny wykazywać się wiedzą na ten temat. Specjalistyczna wiedza o ewentualnych problemach psychicznych pacjentów powinna pozwolić na wspierającą komunikację interpersonalną i lepsze rozumienie ich całościowego funkcjonowania.

Cel badania:

Ocena wiedzy studentów kierunków medycznych o chorobach psychicznych i całościowych zaburzeniach rozwoju.

Problemy badawcze:

1. Jaki jest stan wiedzy studentów kierunków medycznych o: autyzmie, depresji, zaburzeniach lękowych, schizofrenii i anoreksji?
2. Czy istnieje różnica w poziomie wiedzy studentów kierunków medycznych o: autyzmie, depresji, zaburzeniach lękowych, schizofrenii i anoreksji?

Grupa badana:

Grupa badana stanowi stu dwóch studentów pierwszego roku fizjoterapii i położnictwa Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, w tym 79 kobiet i 23 mężczyzn.

Metoda:

Badanie przeprowadzono z użyciem autorskiej ankiety sprawdzającej podstawową wiedzę o wybranych problemach psychicznych i całościowych zaburzeniach rozwojowych: depresji, zaburzeń lękowych, schizofrenii, anoreksji i autyzmu; oraz ankiety socjometrycznej.

Wyniki:

Najniższy uzyskany ogólny wynik testu to 19 punktów (jedna osoba), najwyższy – 29 punktów na 30 (również jedna osoba). 64 osoby uzyskały wynik pomiędzy 20-25 punktów, a 37 osób powyżej 25 punktów. Najwięcej poprawnych odpowiedzi w ramach podskal badani udzielili na temat anoreksji i fobii; najmniej – depresji i schizofrenii.

Oceniając wyniki poszczególnych pytań testu, najwięcej poprawnych odpowiedzi badani udzielili na pytania numer: 5. Anoreksja dotyka tylko dziewcząt (100% poprawnych odpowiedzi); 6. Każdy przedmiot, zwierzę, sytuacja może stać się obiektem fobii (100% poprawnych odpowiedzi); 27. W depresji mogą się pojawiać myśli i skłonności samobójcze (100% poprawnych odpowiedzi).

Najmniej poprawnych odpowiedzi udzielono na pytania: 13. Osoby chorujące na schizofrenię są agresywne i niebezpieczne dla otoczenia (44% poprawnych odpowiedzi); 18. W przypadku schizofrenii pierwsze objawy pojawiają się najczęściej u ludzi młodych, do 35. roku życia (46% poprawnych odpowiedzi); 16. Obiektami fobii są sytuacje, przedmioty, zwierzęta itd. obiektywnie groźne i niebezpieczne dla ludzi (48% poprawnych odpowiedzi).

Wstępne wnioski:

Ogólny poziom wiedzy dotyczącej chorób psychicznych jest zadawalający. Jednak w poszczególnych podskalach studenci, napotykali na trudności. Widoczna jest potrzeba dalszej edukacji, aby profilaktyka i promocja zdrowia psychicznego mogły być bardziej skuteczne.

A gdyby Barbie miała raka? – o zastosowaniu lalek w terapii

Sylwia Włodarz, Natalia Krukowska, Radosław Trepanowski, Jan Gruszka

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Instytut Psychologii

Brian Sutton-Smith (1986) powiedział kiedyś, że „poszczególne zabawki wchodzą w życie niektórych dzieci i stają się, jak gdyby, kluczowe dla ich tożsamości”. Z pewnością chodzi tu o zabawki szczególne, ulubione, a jedną z nich niezmiennie stanowi dla dzieci lalka. Jednym z największych wyzwań dla producentów zabawek jest dostosowanie ich do potrzeb użytkowników. W naszym badaniu skupiliśmy się na lalkach stworzonych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami m.in. chorych na nowotwory. W Polsce zajmuje się tym Anna Ignatów, tworząc lalki, których wygląd odzwierciedla zmiany chorobowe i pooperacyjne na ciele zamawiających je dzieci.

Przedmiotem naszych badań było społeczne spostrzeganie lalek tego typu, a w szczególności sprawdzenie: 1. czy negatywne spostrzeganie lalki przedstawiającej osobę chorą ma związek z lękiem oraz 2. czy negatywne spostrzeganie lalki ma związek z natężeniem cechy neurotyczności i otwartości na doświadczenie w teorii Wielkiej Piątki. Udział w badaniu online wzięło 248 osób, z czego 226 to kobiety, a 22 to mężczyźni. Wstępne analizy statystyczne nie wykazały istotnych związków. Niemniej badanie zostanie poddane replikacji odmienną metodą celem potwierdzenia uzyskanych wyników. Rezultaty badania, zostaną omówione w kontekście znaczenia tego typu lalek, w życiu dzieci chorych onkologicznie oraz w świetle trudności, jakie sprawia temat choroby nowotworowej dzieci w dyskursie i przestrzeni społecznej.

Technologie w neuronaukach – diagnoza i terapia urazów mózgu i ich następstw

Kinga Taflńska

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Instytut Psychologii

Neurotechnologie istnieją już od pół wieku, ale w ciągu ostatnich dwudziestu lat ich rozwój znacznie przyspieszył. Pojawienie się sposobów służących do obrazowania mózgu zrewolucjonizowało dziedziny neuronauki, umożliwiając naukowcom bezpośrednie monitorowanie czynności mózgu podczas prowadzenia badań. Neurotechnologie wywierają znaczący wpływ na społeczeństwo, choć nie są powszechnie dostępne i wielu nie zdaje sobie sprawy z ich zalet. Od tworzenia leków farmaceutycznych po skanowanie mózgu, neurotechnologie wpływają bezpośrednio lub pośrednio na prawie wszystkich, czy to przez przydatność w tworzeniu leków na depresję, problemy ze snem, rehabilitację po udarze mózgu itd. Do technologii służących obrazowaniu mózgu należą rezonans magnetyczny, tomografia komputerowa, pozytronowa tomografia emisyjna, przezczaszkowa stymulacja magnetyczna, elektroencefalografia i inne. Na posterze przedstawione zostaną urządzenia wspomagające diagnozę neuropsychologiczną wraz z opisem ich działania i zastosowaniem.

Intuicyjne odżywianie się jako innowacyjna metoda leczenia i prewencji otyłości oraz zaburzonych zachowań jedzeniowych

**Michalina Łoś, Aleksandra Frydrysiak, Kinga Taflńska, Ewelina Matuła,
Zuzanna Pawlak, Anna Ardzińska**

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Instytut Psychologii

Intuicyjne jedzenie (ang. *intuitive eating*), to filozofia odżywiania się propagująca rezygnację z ograniczeń dietetycznych przy jednoczesnym uwrażliwieniu na fizjologiczne wskaźniki głodu i sytości, dostosowaniu się do nich, a co za tym idzie – kierowaniu się nimi w swoich zachowaniach żywieniowych. Składa się ono z trzech czynników: bezwarunkowego pozwolenia na jedzenie, gdy jest się głodnym i jedzenia pożądaných produktów, spożywania jedzenia z przyczyn fizjologicznych, a nie emocjonalnych, oraz polegania na wewnętrznym poczuciu głodu i sytości jako wskazówek do określenia, kiedy i jak dużo jeść. W badaniach dowiedziono, że intuicyjne jedzenie wiąże się z dobrostanem psychologicznym, czyli poczuciem szczęścia, a koreluje negatywnie z zaburzeniami odżywiania (Tylka, 2006).

Punktem wyjścia dla rosnącej popularności tego „antydietetycznego” podejścia jest wzrastająca świadomość, że diety restrykcyjne przynoszą paradoksalne efekty - powodują narastającą frustrację i poczucie głodu oraz nie są dostosowane do potrzeb organizmu, co prowadzi do częstego łamania sztywnych reguł diety czy epizodów objadania się (Lewandowska, 2015).

Poster będzie stanowił kompleksowe wprowadzenie w tematykę intuicyjnego jedzenia. W przejrzysty, graficzny sposób, zostanie przedstawiona idea oraz założenia leżące u podstaw tego sposobu myślenia oraz metody wykorzystania go w praktyce. Ważnym punktem rozważań będzie również omówienie związku z akceptacją siebie oraz dużej sku-

teczności tego podejścia w leczeniu nadwagi. Przedstawione zostanie także narzędzie, do badania tego konstrukt, mogące stanowić przydatne uzupełnienie pracy dietetyka lub psychologa – Intuitive Eating Scale (Tylka, 2013). Ze względu na rosnącą liczbę światowych specjalistów, zwracającą się ku temu podejściu i najnowsze doniesienia o jego skuteczności, jawi się potrzeba przeprowadzenia badań i podjęcia dyskusji w polskich środowiskach akademickich.